

EL IDEAL

Número suelto 10 céntimos

DIARIO REPUBLICANO

Franqueo concertado

AÑO XXIV

LÉRIDA JUEVES 1 JUNIO 1922

Redacción y Administración: ALCALDE MESTRE Y BLONDEL

TELÉFONO NUMERO 80

NUMERO 6.626

EL CASO URIZ

Una nueva falsedad

Dice «El Debate» del Domingo:

«El Tribunal extraordinario en Lérida»

Sólo los amigos de la señorita Uriz conocían su llegada

Lérida, 27.—Llegó el Tribunal de la Escuela Superior del Magisterio, que viene a examinar a las alumnas de la Normal de Maestras. Lo forman los estadísticos señores Hoyo, Barbé, Zaragüeta y señorita Ricarte.

Ha causado pésimo efecto entre el elemento de derechas el hecho de que se desconocía la fecha concreta de la llegada de aquel Tribunal en el centro docente donde va a realizar su misión y, en cambio, fueron recibidos en la estación por los profesores abiertamente adictos a la profesora expedientada.

Esta recibió a los alumnos sin ser día de clase y durante los exámenes hizo demostración de tener amistad grande con el Tribunal examinador.

Nos ha extrañado mucho el silencio de *El Diario de Lérida* durante estos días. Pero al ver el lunes la anterior noticia comprendimos la causa. En lugar de tratar de dar la cara con sus constantes mentiras, delante de testigos de mayor excepción, se ha preferido herir por la espalda para desacreditar en Madrid a quienes supusieron que podían ser conocedores de ciertas bajezas, preparando así una coartada.

Nosotros podíamos haber desmentido el martes el fondo de la torpe mentira de quien ha seguido engañando a «El Debate» con esa nueva insolencia. Pero preferimos enterarnos al pormenor y hoy podemos asegurar, sin interés ninguno de defender a nadie, que esa información es falsa de pies a cabeza.

Al leerla el lunes los elementos derechistas de la Comisión madrileña habrán quedado enfervorizados con la nobleza de sus amigos leridanos, especialmente del alma de toda esa monstruosa sarta de infamias que ha soliviantado las pasiones político-religiosas de España.

El autor puede sentirse hondamente satisfecho de su obra. Pero, puesto que lo quiere, para nosotros que no quede en el deseo, ya que nuestro prudente silencio, que se ha sobrepuesto a nuestra indignación, podría interpretarse como interés en que los hechos permanezcan en la sombra.

Nada de ello, y precisamente todo lo contrario.

Hoy debemos decir al público tres cosas.

La noticia de *El Debate* «no puede» haber salido más que de quien sepa que la Directora de la Escuela Normal no recibió noticia oficial de la llegada de la Comisión. Otra persona ajena a ello no se hubiera atrevido a afirmarlo por temor a ser públicamente desmentida.

Y nos cuesta trabajo creer que, en realidad, el hecho no les fuera conocido cuando nosotros anunciamos que en los Conventos hace días se sabía lo del Tribunal.

De modo que el que dió la información estaba en relación con la Normal de Maestras y, además faltó a la verdad para conseguir en Madrid un ruin efecto partidista.

Podemos asegurar, en segundo lugar, que *nadie* en absoluto, nadie, fué a recibir a esa Comisión.

Y nos consta por la impresión que hemos sacado de los elementos aludidos en *El Debate*, que no hubieran sentido más que sumo placer en acudir a la Estación a recibir a sus antiguos e ilustres profesores, los que hoy lo son en nuestra ciudad.

Por fin, lo que dice ese desdichado informador de *El Debate* respecto a la señorita Uriz, habrá producido en Madrid el efecto que se quiera; pero en Lérida no puede resultar más cómico. Se ve que la manía de persecución no la disimula esa gente ni por el temor al ridículo.

La Srta. Uriz no ha examinado por la sencilla razón de que sólo el tribunal ha estado haciendo el examen de todas las asignaturas, de todos los profesores, incluso las de aquellas personas que han estado alejadas de toda sospecha de complicidad en este asunto, como son, entre algunas otras, las de Matemáticas e Historia, el de Música, etc.

¿Cómo pudo, pues, en los exámenes no hechos, demostrar la Srta. Uriz su amistad grande con el tribunal, al que nos consta ni siquiera ha visitado, al igual como han procedido, noblemente, otras profesoras?

No ha sabido guardar, por cierto, la misma correcta actitud ese lamentable botafuegos que, ya en la Escuela Normal, ya en la plaza de San Juan muy de mañana, a eso de las siete, está hormigueando y acechando la ocasión de insinuarse, con su cabecita baja de mosca muerta.

Muy mal deben hallarse con sus propios huesos esos elementos que no ponen reparo alguno en llegar a tales extremos de insensatez y mentira, comprometiendo a las mismas personalidades, para nosotros respetabilísimas, que el poder público ha mandado como garantía de su gente.

Pero ya hemos repetido que sus infamias hallarán su merecido. Y por la muestra se juzgará de sus innobles sentimientos.

Camp d'Esports de Joventut Republicana de Lleida

Diuenge dia 4 i diuins dia 5,
a les cinc i mitja de la tarda.

GRANS PARTITS DE FUT-BOL

entre'l formidable 1.er equip del

Centre d'Esports de Sabadell

i el

JOVENTUT F. C. DE LLEIDA

Servei extraordinari d'autos

Lleida a l'Orfeo Catalá

SALUTACIÓ

L'Orfeo Catalá

diuenge vindrá.

anem tots a rebre'l.

Com vol de moixons

ens porta cançons,

vulguem escoltar-les.

D'eix chor tan complet,

el Mestre Millet

és el cap de colla.

Quant ell dirigeix,

l'Orfeo pareix

un arps divina.

Molts cops l'he sentit,

i un goig infinit

ha fruit mon ànima.

A cada cançó,
deixa una dolç
que molt temps perdura.

Qui mai t'ha escoltat,
quedará prendat
de tanta bellesa.
D'austeres costums,
reculls els perfums
de tot Catalunya.

Ton Penó gloriós,
es lo mes formós
que guia santedades.
Arreu on ell vá,
sempre sap triar
amb gracia exquisida.

Fem-ne acatament
de faiso fervent,
Devant ta Senyera.
D'aquieix ric tresor
que ha brodat l'amor
de mans catalanes.

Oh, Salve, Orfeo!
l'gloriós Penó
que amb orgull enlaives,
Si jo't pugués dir
tot el meu sentir,
que ditxós seria.

Voldria expressar
el dolç bategar
que dintre al pit sento.
Quant estic prop teu,
mon pensament creu
que ma pàtria es lliure.

Lliure de butxins,
de vils escorpins
que'l poble enverinen.
I en sos malvats cors
congrien rencors
a tot lo que és nostre.

Per xó els Segadors,
pels nostres traidors
son un crit de guerra.
Ses notes vibrants,
als bons catalans
ens donan coratge.

I ens portan l'encís
d'un bell Paradís
que cerca nostra ànima.
Fins que triomfarém,
uns esclaus serém
dintre casa nostra.

Oint te he plorat,
puig m'has recordat
gestes de ma pàtria.
Que un estúpit rei,
trepitjant la llei
consegui malmetre.

Tot bon català
prop teu fruitá
l'excels patriotisme.

Tes dolces cançons,
trénquen els grillons
de nostre esclavatje.

Ma salutació
es el clar ressó
de Lleida agrada.
Es l'abraç apret
que al Mestre Millet
tot un poble dona.

Segueix tu cantant,
que'ls teus cants, serán
nostra deslliurança.
I un dia vindrá
que eix ideal será...
Dissepte de Gloria.

Llavors cantarem
I tots cridarem
Via fora lladres!
l'poble agrat,
cridará enardit..

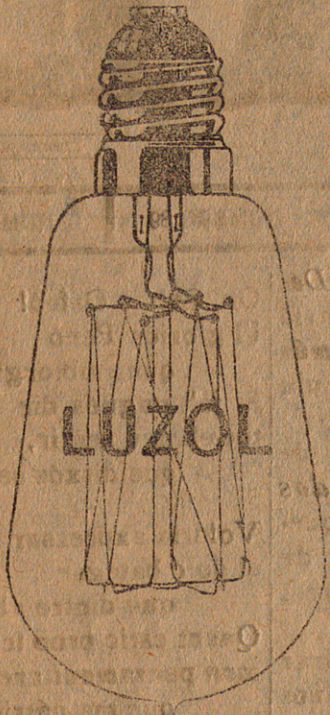
VISCA CATALUNYA!

Pep de Rufeá.

Lámpara 'Luzol'

La más acreditada

Consumo reducido
Luz blanca
Máxima duración

EXIGIR ESTA MARCA

De venta en todos los establecimientos de Electricidad y Ferreterías.

LA MEJOR PLANCHA ELÉCTRICA
NOVELTY Patente número 72.035

CONSULTORIO DE ENFERMEDADES DE LOS OJOS

A CARGO DE

ROBERTO PEREÑA

Ex-oculista del Dispensario Pompeya de Barcelona y oftalmólogo del Dispensario Municipal de Lérida. Graduación de la vista. Tratamientos modernos. Operaciones de fistulas lagrimales, cataratas etc. etc.

Todos los días de 10 a 12 y de 5 a 7. Festivos de 9 a 12
C/ Libertad 2, pra. (Frente Gobierno Civil)

D R. MANUEL CUSI
MÉDICO

ESPECIALISTA EN LAS ENFERMEDADES DE LA GARGANTA, NARIZ Y OÍDOS
DEL HOSPITAL DE LA SANTA CRUZ DE BARCELONA

Visita en el Falace Hotel de Lérida todos los lunes desde las 9 de la mañana
consulta particular en Barcelona: Hipotación, 268 (enfrente Puerta de San Juan y Claris)

Evita Reuma, Heridura, Gota, Artritis, etc. - El cura

Balneari Solà

Caldas de Montbuy
(Praia de Barcelona)

Prop de l'estació - Confort - Telèfon - Esplèndida situació
Escriure demanant prospectes i més detalls.

ELIXIR ESTOMACAL

de Saiz de Carlos (STOMALIX)

Es recetado por los médicos de las cinco partes del mundo porque tonifica, ayuda a las digestiones y abre el apetito, curando las molestias del

**ESTÓMAGO É
INTESTINOS**

al dolor de estómago, la dispepsia, las acedias, vómitos, inapetencia, diarreas en niños y adultos que, á veces, alternan con estreñimiento, dilatación y úlcera del estómago, etc. Es antiséptico.

De venta en las principales farmacias del mundo y en Serrano, 30, MADRID, desde donde se remitan folletos á quien los pida.

Consell Provincial de Foment

Nota oficiosa de la darrera sessió:

«Bajo la Presidencia de D. Francisco Roca Lacosta, Comisario Regio, Presidente del Consejo de Fomento de esta provincia, celebró sesión ordinaria mensual de segunda convocatoria dicha Corporación:

Leída el acta de la sesión anterior fué aprobada por unanimidad.

Acto seguido se dió cuenta de las relaciones de propietarios intrusos en terrenos pertenecientes a la Cabañera general de Lérida a Alcoleje y de Alcarraz a Lérida, presentadas por el Jefe de Guardas Rurales de esta ciudad, acordándose en su vista interesar de la Asociación General de Ganaderos del Reino, la remisión de datos y antecedentes que afectan a las citadas vías pecuarias, con el fin de tenerlos en cuenta al practicarse el deslinde de las mismas.

Dada lectura de un oficio que el Sr. Presidente de este Consejo, dirigió al Sr. Ingeniero Jefe de Obras Públicas, en virtud de las quejas formuladas por algunos ganaderos de esta provincia, por haber sido denunciados por los Peones camineros al pasar con sus ganados por las carreteras de Madrid a Francia en término de Alcarraz y en la de Lérida a Flix en Sudanel, se acordó aprobar y quedar enterado con satisfacción de las alegaciones expuestas ante la citada Jefatura en disculpa de los denunciados y en defensa de los intereses generales de la ganadería.

El Consejo acordó adquirir cinco ejemplares del folleto titulado «Piscifactoria Central de España» editado por Don Severino Corrales Puyol.

Ante el temor y amenaza de que parte de esta provincia, se vea invadida de la devastadora Plaga de la Langosta, en su virtud, por unanimidad se acordó oficiar a los Preaíntes de las Juntas locales de defensa contra las Plagas del Campo de los pueblos limítrofes con las provincias de Zaragoza y Huesca, recordándoles las prevenciones que sobre la citada plaga se les pusieron de manifiesto y han de tener en cuenta, caso de que observen algún síntoma de la propagación de dicha Plaga en el término municipal de sus jurisdicciones respectivas.

Con el fin de que el Consejo pueda contar con fondos para la extinción de las Plagas del Campo que puedan presentarse en los pueblos de esta provincia, durante el año económico 1922-23, se acordó confeccionar el reparto correspondiente a dicho año, y que el gravamen que se imponga sobre la riqueza líquida imponible por rústica y pecuaria, sea tan solo el de 0 10 pesetas por ciento, y con el fin de que dicho reparto sea puesto al co-

bro, se confeccionó y quedó aprobado bajo la base del repartimiento general de la contribución territorial del citado año 1922 23, aprobado por la Administración de Contribuciones y Diputación provincial.

Se acordó oficiar al recaudador del impuesto de Plagas del Campo interesándole la presentación de la liquidación del cargo que se le hizo de los atrasos de 1908, 1919 y 1921-22, relativo al impuesto de Plagas.

A propuesta del Vocal del Consejo Sr. Vidal, se acordó practicar ensayos para combatir la plaga de la alfalfa en una finca de su propiedad.

El Consejo acordó por unanimidad, que durante los meses de verano, se celebren las sesiones ordinarias mensuales a las siete de la tarde en lugar de las seis como en el resto del año se celebran.

Y por último el Consejo acordó contestar una propuesta de la Estación Oliverera de Tortosa sobre la Mosca del olivo y quedó enterado de varias comunicaciones de mero trámite relativas a diferentes asuntos las que se adicionaron a sus respectivos expedientes.

Y sin otros asuntos que tratar se levantó la sesión».

CHOCOLATE Y CACAO
E. Juncosa
SON LOS PREFERIDOS
De venta en los principales establecimientos

- Caravana automovilista -

Un excursionista ens ha enviat la següent ressenya de la caravana de diumenge:

«A la hora anunciada fueron apareciendo el pasado domingo día 28 en el paseo central de los Campos Eliseos los autos inscritos para la proyectada excursión a Tremp y Capdella. A las 5'30 hora señalada para la salida, se encontraban allí los autos de los señores Vilalta (R) Parellada, Borreguero Felip y Vilaplana y se tenía aviso que los de Tárrega salían directamente para unirse en Tremp así como también el señor Piferrer de Barcelona tripulando con su mecánico un autociclo «Lorcy» que también se uniría en Tremp.

La excursión era de verdadera prueba de turismo, pues el recorrido de 297 kilómetros, estado bastante mediano de las carreteras en partes del trayecto y lo accidentado del mismo requería coches de absoluta garantía y acreditada pericia en sus conductores.

Estos motivos sin duda, impidieron a muchos decidirse a formar en la caravana y por esta causa y otras de índole particular no concurrieron a la misma los Sres. Xammar, Rabasa, Cava y Castells que se habían inscrito.

Bran las 5:50 que no compareciendo ningún coche más se dió la señal de salida. Entre los concurrentes figuraban las Sras. Fargas de Vilalta, Artés de Borreguero, Pagan de Sol, las señoritas María Fargas, Teresa Fargas, Aurora y Teresita Parellada y Teresina Balasch y los Sres. Vilalta (R.) Borreguero, Bergós, Vilaplana, Mascaró, Felip, Piferrer, Parellada, Balasch, Sol, Pablo Vilalta, Torres (A), Beso, Ursibil y Bardina. El Sr. Parellada con su coche Buick se colocó en último lugar acompañado de su mecánico Sr. Solanes dispuesto con su acreditada pericia a prestar sus auxilios y servicios en cualquier accidente o pane. En todos los concurrentes reinaba satisfacción y alegría esperando ver coronado su propósito con el más liasonjero éxito.

Sin el menor contratiempo se hizo el recorrido hasta los «Terra-dets» llegando al pintoresco sitio del «Forat del or» a las 7:55 donde hizo alto la caravana tomando el desayuno y visitando la cueva la mayoría de los excursionistas. Siguiendo luego a Tremp a donde se llegó a las 9:30 siendo atentamente recibidos por el Alcalde Sr. Picart acompañado del Comandante del puesto de la G. C. Sr. Santaolalia. En la Iglesia oyeron misa los excursionistas acompañados por el Sr. Picart y visitaron la población continuando el viaje a las 10:25 pasando por Talarn y Salàs bordeando el grandioso pantano de embalse de Riegos y Fuerza del Ebro hasta Poble de Segur donde hizo una parada la caravana visitando la población. A las 11 se salía nuevamente para Capdella (Central) a donde se llegó a las 12.

Este era el punto de etapa, siendo recibidos por el Sr. Director de la Energía Eléctrica en Capdella Sr. Matter que con su distinguida amabilidad atendió a los excursionistas poniendo a su disposición personal para que les acompañase a un frondoso paraje para comer al lado de una majestuosa catarata, sitio que por su belleza y grandiosidad ya merecía por sí solo el viaje. Con la natural alegría se realizó el almuerzo, felicitándose todos de lo agradable que resultaba la excursión y brindando los concurrentes para que se proyecten otras sucesivas. Realizado luego el descenso a la Central visitaron las espléndidas instalaciones de la «Energía» tanto industriales como particulares símbolos de progreso, cultura y riqueza.

A las 4:25 se dió la señal de partida y agradecidos a las atenciones y deferencias del Sr. Director y personal a sus ordenes se emprendió el regreso hacia Tremp en donde se llegó a las 5:57 después de una parada en las instalaciones de Molinos y Presa de S. Antonio. En Tremp se hizo otra parada para tomar un refresco y provisión de gasolina y allí nos dieron la noticia de que el Sr. Roca de Térrega la consecuencia de una pane de motor

desistió de continuar el viaje y después de reparada decidió regresar a Tárrega. Nos aconsejaron que desistieramos del regreso por Artesa de Segre por hallarse intransitable la carretera, a causa de recientes desperfectos y hallarse en algunos kilómetros engravándose. Con asentimiento general se acordó regresar por la misma ruta como así se hizo, llegando a las 6:55 al «Forat del Or» donde hubo nueva parada merendando los excursionistas. Terminada la merienda se continuó el viaje llegando felizmente a Balaguer a las 9 donde se hizo un pequeño descanso y entrando en Lérida a las 10 de la noche.

En cuanto al trayecto y prescindiendo del estado de las carreteras, en general bueno, algunos trozos mediano y otros como el de Lérida a Balaguer malo, es realmente de delectación para el excursionista el paso por la Vall d'Ager, los Terra-dets y el trayecto desde Tremp a Capdella cuya variedad de panoramas son dignos de admiración, teniendo por remate la grandiosidad de la naturaleza y del progreso humano en Capdella. En cuanto a los autos y sus conductores la más entusiasta felicitación, pues a la seguridad y pericia de estos y a la calidad de los primeros, pudo llevarse felizmente y sólo con dos averías de neumáticos tan agradable excursión.

Biblioteca de Joventut Republicana

Son catalans i no coneixen les obres dels nostres grans literats? A la Biblioteca de Joventut Republicana hi trobareu les produccions dels nostres grans

Lírics: Verdaguier, Maragall, Apeles Mestres, Ignasi Iglesias, Lluís Vía, Angel Guimerà, Mossén Navarro, Ferrán Agulló, Ausias March, Alexandre Plana, etc.; així com les produccions dels nostres grans

Dramaturgs: Angel Guimerà, Santiago Rusiñol, Apeles Mestres, Piu i Soler, etc. i també les obres dels grans

Novel·listes: Narcís Oller, Víctor Català, Bertrams, Piu i Soler, Plàcid Vidal, Massó Torrents, Folch i Torres, Carles de Fortuny, Genís Aguilà, Alfons Maseras, Marinel·lo, Enric de Fuentes, Pous i Pagés, etc.

Llegiu-les!

Empleado de Banca

Se ofrece una o dos horas diarias para llevar contabilidad o trabajos de escritorio. Informarán en esta Administración

Dr. F. BORDALBA

MEDICINA GENERAL —: Enfermedades del aparato respiratorio

MAYOR, 71 - 1.ª - LERIDA. —Teléf. n.º 44

Consulta de 11 a 1 mañana de 3 a 5 tarde.

Automóvil siempre dispuesto para visitas y consultas fuera de la población.

CLINICA MONTSERRAT

Operaciones de cirugía general
INTERNADO DE ENFERMOS

Electroterapia y Rayos X

Academia, 13 - Lérida - Teléfono 253

Instituto de electrología y radiología

Instalado con todos los adelantos modernos, dirigido por el médico especialista

DON PEDRO CASTRO VICEN

Radiólogo de la Beneficencia Provincial y Municipal y del Hospital Militar

Rayos X de alta precisión con grupo electrógeno COOLIDGE-WAP-PLER de Nueva York, radiografías instantáneas y a do-cillo. Radiografía visceral.

ELECTRICIDAD MEDICA EN TODAS SUS FORMAS

Corrientes D'ANSORVAL, id de UNDINE, id de ALTA FRECUENCIA y TENSION, AUTO INDUCCION, AUTO CONDENSACION, corrientes OSCILANTES y RITMICAS, GALVANIZACION, FARADIZACION, etc.

Diatermia y Termopeneetración

RADIUM

Rayos ultravioleta, ozonización y baños de luz

Cirugía operatoria de los huesos y articulaciones

Tratamiento de toda clase de fracturas y dislocaciones, enfermedades de los huesos y articulaciones

REUMATISMO ENFERMEDADES NERVIOSAS

Instalación 19, principal,

LERIDA

Teléfono 153

ARMERIA Y CUCHILLERIA

JUAN BALASCH

Depósito de los materiales de construcción URALITA. Reviratos para techados, Placas URALITA para armaderos y cielo-rasos, cartón cuero para cubiertos, Puertas Acero y Ballesta de la CASA Alberto Santamaría de BARCELONA. Se facilitan catálogos y presupuestos.

Despacho: Plaza de la Sal, núm. 3. - LERIDA

GANGA

Es ven un MONTA CARGUES de dues balances
500 quilos de força amb tots els seus accessoris

Informarà: Agustí Sech, Taller de Maquinària

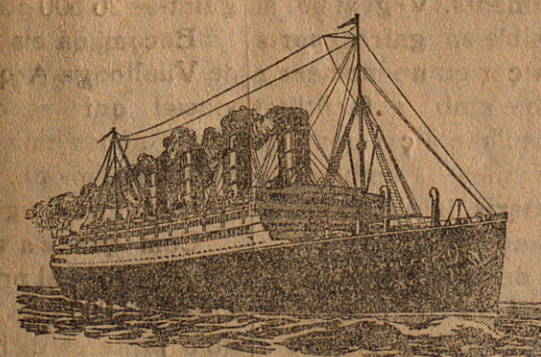
Borjes Blanques

Telèfon 28.

QUIEN

pruebe la ECHE CONDENSADA
marca VAQUERA (la mejor de fabricación Nacional) es ya un cliente de la

Condensería del Segre
S. A. BALAGUER

Agencia general de Pasajes
— Línea Brasil Plata —

El día 4 de cada mes salen de Barcelona para Montevideo y Buenos Aires.

El día 21 salen de Barcelona para Santos y Argentina.

También informará para los magníficos trasatlánticos Italianos. (Travesía 17 días)

ANGEL PASCUAL, Plaza Mayor, 42. - - - BALAGUER.

(Antigua Casa Carné)

Casa Central, Plaza Teatro, 6, Rambla. Barcelona

"Teniu al poble abandonat"

Un d'aquests dies hem tingut el gust de parlar amb un intel·ligent madrileny, un home qui té una ràpida visió justa de les coses i en forma un selecte criteri.

Nosaltres, corpesos per la seva agradable conversa, hem volgut parlar-li de Catalunya, i no ha calgut instigar-lo gaire, perquè ell també n'avia vist i veia i per a donar-nos la seva impressió sobre'l moment polític català.

—Un poble viu—com el vostre,—deia—que treballa, que pensa, que fa moltes i belles coses, no's comprén com pugui ésser encara representat políticament per elements forasters, i caciquistes per més sarcasme, com en Canals. Vostés no pensen amb el mal inconcebible que'ls fa un cacic foraster representant a aquesta terra que res, absolutament res té que veure amb un home com en Canals? No es concebeix això.

Altres països que no han arribat ni de molt on ha arribat el vostre, no hi passarien per ço que vosaltres passeu.

Es comprén que un Cierva, i un Sánchez Guerra i un Vitorica representin als seus districtes, son productes naturals de la terra, representants i representats estan en perfecta consonància; però, aquí? Aquí no.

Moltes vegades es judica un poble per la mena de representants que envia a la capitalitat nacional...

—Però es judica malament perquè vosté mateix reconeix que'l diputat de Lleida és un personatge exòtic que res té que veure amb nosaltres. En realitat ell no ho és el nostre representant.

—S'enganya, amic meu. En Canals és el diputat i el representant del poble de Lleida. No serà representant de vostés, no serà representant d'aquest sector importantíssim de la Lleida—i podria dir de la Catalunya—que treballa i pensa i marxa magníficament vers al progrés; però, vosté pot assegurar-me que tot el poble català és com vostés? Vosté pot assegurar-me que'l representant caciquista que vostés tenen repugna igualment a tots els lleidatans? Naturalment que no, perquè ningú es decanta mai per lo que li desplaça. Estigui segur que si tots els lleidatans sentissin com vosté sent, la repugnància d'ésser representats per un element foraster que a Madrid dona un fals concepte de Lleida, cap Canals podria ésser

ser representant de vostés per que no trobaria en el poble prou elements per a donar-li el triomf.

—Però, vosté ignora com es fan aquí les eleccions?

—No, amic, qué he d'ignorar això! Sé que aquí les eleccions es fan com a tota la resta d'Espanya, amb la bàrbara pressió del govern, amb l'apoi desmarcat dels elements oficials, amb la corrupció del cos electoral comprant-li els vots que d'altra manera no'ls donaria. No és cap cosa nova això, és el mal de tota Espanya, és la tàctica, és el sistema dels governs, és la basa del actual règim.

Però, així i tot jo li diré que aquests procediments no més tenen eficàcia quan troben terreny abonat per a arral·lar.

Vostés, políticament son encara un poble jove, i dic jove, per a no inculpar-los d'aquest mal, perquè aleshores d'aquest estat de coses només en serien culpables vostés per haver-se tancat a la torre d'ivori, sense captenir se d'inquietar al poble i fer-ne de cada català un defensor del seu treball i de la seva voluntat, que era'l mateix que fer lo catalanista.

Entre'l poble i vostés hi ha una solució de continuïtat. Vostés actuen i treballen i fan coses hermoses i grans perquè a Catalunya hi ha un poble que val per a fer aquesta obra admirable, però vostés, potser sense donar-se'n compte, han constituït una aristocràcia que se n'ha separat massa del poble, i aquest, mancat d'elements guiadors, no ha fet més que treballar, engrandir i enriquir a Catalunya, i quan ha necessitat el guiatge d'uns homes d'intel·ligència s'ha entregat de ple als forasters que, més pràctics, més polítics que vostés, no han dubtat en descendir al poble afalagant-lo o l'han comprat perquè sabien que era encara prou innocent per a deixar-se enganyar. O síno, digui'm com seria possible'l cas den Lerroux i els molts altres en que, un Canals qualsevol s'ha apoderat fàcilment d'aquest mateix poble que vostés han descuidat.

Catalunya és un poble admirable, no sols per les seves virtuts, sino pel seu cor, pels seus sentiments. Vegi si no, si seria possible en gaires parts del món alçar en un moment a tot un poble amb la facilitat que vostés l'han alçat quan la Solidaritat i les Assemblees de Parlamentaris, la d'Aldalides i en moltes altres ocasions.

I no'ls demostra això que'l poble català en té fam d'actuar, que'l sent l'esperit de ràbia, que vibra, que és viu, que és un poble admirable?

Giri la vista a Castella, a la resta d'Espanya i digui'm

quán l'ha vist l'alçament d'un poble. Allí només l'alça la fam, les qüestions socials o un moviment passional sense trascendència, però no un sentiment refiat com el que bateja al pit de cada català.

Repeteixo: és incompreensible com vostés no son ja al cap d'avall de les seves aspiracions, perquè tenen per a ésser-hi ja, el que pocs pobles del món tenen: virtuts, sentiments, capacitat i un ànima incomparable.

GLAVI.

LO DE ALAMÚS

Antecedents al entorn d'una escola

Com deiem en l'altra crònica nostres bons amics fa temps que's veuen perseguits, havent sigut uns martres del deure complet. Hi ha en aquell poble una escola que sembla més una presó que al us que's dedica. Una vergonya pedagògica podria dir-ne, junt amb un local habitació que obliga a viure al Sr. Mestre i llur família com a uns parias.

Amb motiu d'una visita d'un funcionari tècnic, manifestà que allò no podia continuar comproment-se la Junta local, Ajuntament i majors contribuents, a ferne una tasca de noves. Anima d'aquesta tasca en fou el Sr. Mestre secundant les iniciatives dels seus superiors, seguint un peregrinatge que molt l'honra.

Es nomenà una Comissió composta de 5 senyors facultant-los a que portessin a cap tan important obra.

L'escola es mixta i passant la població escolar de 100 alumnes impossible de capir en dit local; davant de la realitat dels temps actuals s'concebí l'idea de ferne una escola completa. Es consultà, trobà bona acollida l'idea assegurant-se que tant prompte fos un fet la construcció dels locals o seria també'l funcionament de l'escola de nenes.

La Comissió consegüent secundada per tot l'Ajuntament i del poble arrendar els pastos del terme per cinc anys conseguint-se 26 500 ptes.

Encomanà els plans al Sr. de Vilallonga Arquitecte Provincial qui va desempenyar el seu comés amb una diligència i cura pròpia de la seva activitat i intel·ligència.

Com que els valors de les obres segons el pressupost era d'unes 43.000 ptes., la Comissió o Junta es dirigí a l'Ajuntament per si podria ajudar-lo en la tasca que se li havia confiat, doncs, d'altra manera i molt en contra dels seus desit

jos no podria portar a cap tan honrosa missió.

L'Ajuntament es reuní en sessió extraordinària i davant dels antecedents i en virtut del preceptuat en l'article 79 de la Llei Municipal, acordà unànimement fer un repart de prestació personal, acompanyant hi memòria per si mereixia l'aprovaació superior que prévi dictamen de la Comissió provincial no tardà en vindrer.

Tot hom'estave cofoi; s'feu el contracte amb el mestre d'obres avalada per a la firma dels senyors de la Comissió i del Sr. Arquitecte qu'era al ensemps facultatiu de l'obra.

Les condicions de la contracta eran davant de les causes apuntades de que s'havia de portar al contractista a peu d'obra tots els materials; corrent la compra dels mataixos a carrec seu a excepció de fustes per a les finestres i portalades cosa que quedave per a adjudicar ho a un d'ofici: l'import de la sòdita contracte era de 22.000 pessetes.

Comensen les obres i junt amb elles les prestacions, pocs dies abans de començar el període electoral de les darreres eleccions de diputats.

Cacics lleidatans varen sentir la flaire d'uns quants descontents, sis o set només que no havian volgut col·laborar en l'obra i aquí l'Ajuntament, davant de la burla que això significava, els havia apremiat fins a fer efectives les quantitats devengades per la seva negligència.

Mes aquets sis o set, desconfiats i mals pensats, varen començar a fer corre veus que no fesin prestacions, que s'hi feia un negoci escandalós i a recaptar quantitats bastant importants que invertien pujant i baixant de Lleida, atipant-se de viandes a curull a les fondes i apariant be la patria.

Els deien que aquest diner era per a sufragar els gastos que ocasionés la supresió de prestacions, que portarian a la presó a la Comissió i al Ajuntament (gran delictes es fer unes escoles), logrant no obstant, que'l Sr. Governador a les hores Sr. Alfaro a petició, segons noves de una persona que no volém nomenar per haver deixat d'existir sospengué els apremis i les prestacions personals, portant a cap en aquest acte un conflicte al poble, obligant amb aquesta disposició a l'interrupció del obra.

El dia següent es personà l'Ajuntament al Govern civil. Parlaré de la visita i de moltes altres coses que semblen mes una novela que una trista realitat.

PÍCAROL.

Secció Atlètica

Es convoca als socis d'aquesta Secció per a la reunió general que tindrà lloc avui, dijous, a les 10 del vespre al tercer pis de *Juventut Republicana*.

Donada l'importància extraordinària dels assumptes a tractar, es prega que no hi manqui ningú.

A. SABATER MUR.
Delegat

A l'Audiència

Per avui està anunciat el judici contra Joan Martí i sis processats més pel delictes de jugar als prohibits i desobediència, als qui defensarà l'advocat senyor Agelet.

Preparatius de la vinguda del Orfeo

Segueix reunint-se diàriament la Comissió executiva de la vinguda del Orfeo Català, ultimant detalls i activant els preparatius de l'arribada de nostra primera entitat coral.

Està ja acabat tot el referent a hostatjament de senyorettes orfeonistes a les cases particulars, essent molt nombroses i importants les ofertes que han fet veïns desinteressats i entusiastes.

La sub-comissió d'obsequis s'ha reunit canviant impressions sobre els actes que s'haurán de fer a l'arribada dels orfeonistes i el programa que caldrà desenvolupar per a que sigui mes agradable l'estança del excursionistes a nostra ciutat.

A part altra mena d'obsequis que s'hagin de dedicar al Orfeo, s'acordà el programa de les visites a realitzar als monuments i instal·lacions importants de la capital.

La comissió ha acordat demanar als propietaris d'automòbils que els vulguin oferir per a portar als orfeonistes a la Seu Vella i al Camp d'Esports, on els hi està dedicat el partit de foot ball que's celebrarà a les cinc de la tarda de diumenge amb una selecció de jugadors del Centre d'Esports de Sabadell, de primera categoria.

La demanadissa de localitats es tant gran aquests dies que es possible que no en quedin ja quan s'hagin de posar a la venda les d'un dia. En general es veu que's demana localitat per als dos dies. Es despatxen directament les localitats per la Comissió totes les tardes. Segurament, per a la taquilla, quedarán escassament entrades generals.

ENSEÑANZA
DE
FRANCES - INGLES
Teneduría de Libros
Cálculo mercantil
Taquigrafía
Clases diurnas y nocturnas
Caballeros, 41-1.º

Concerts del "Orfeó Català" a Lleyda

Ha quedat definitivament ultimat el programa dels dos concerts que ha de donar al teatre dels Camps. El·lisis els vinents diumenge i dilluns, l'Orfeó Català.

Es així:

Primer concert

PROGRAMA

I

Cançons populars

El cant de la Senyera. Millet
El Rossinyol. (Solista, senyora Fornells). Mas i Serracant.
La gata i en Belitre. Pujol
El fill de D. Gallardó. Sancho Marraco.

Cançó de bressol (solista, Srta. Fornells). Sancho Marraco.

Els fadrins de Sant Boi. Pérez Moya.

La filla del Marxant. Cumellas Ribó.

Empordà i Roselló (sardana). Morera.

II

El Noi de la Mare. Nicolau.
El Cant dels ocells (Cançó popular) (solista, Srta. Fornells). Millet.

O magnum mysterium. Victòria.

Divendres Sant. Nicolau.

III

Per la secció d'homes

Els remers del Volga (Cançó popular).

Negra sombra (Balada gallega).

Per les tres seccions

Kalinka (Cançó popular russa) (Solista Sr. Vendrell). Schindler.

Ave verum. Saint-Saëns.

Ocellada. Jannequin.

Segon concert. Dilluns 5 Juny a les 4 tarda

I

Cançons populars

El cant de la Senyera. Millet
Cançó de Nadal. Pérez Moya.

Muntanyes regalades (solista, Srta. Fornells). Sancho Marraco.

El Pardal. Pérez Moya.

Sant Josep i Sant Joan. Pérez Moya.

L'hereu Riera. Cumellas Ribó.

El Testament d'Amélia (solista, Srta. Fornells). Cumellas Ribó.

Els tres tambors. Lambert.
Cançó de Nadal. Romeu (Pbre.)

La nostra verema (sardana (solista, Sr. Vendrell). Morera

La Sardana de les Monges. Morera.

II

Les flors de Maig. Clavé.
L'emigrant. Vives.

Cançó de nois (humorada). Grieg.

per les tres seccions

Les campanes de Nadal. Comes.

La Mare de Deu. Nicolau.

La mort de l'Escolá. Id.

Credo de la missa del Papa Marcel. Palestrina.

"El Ideal"

30 maig 1922

Lleida a l' Orfeó Català

SALUTACIÓ

L'Orfeó Català
diu menge vindrà,
anem tots a rebre'l.
Com vol de moixons
ens porta cançons,
vulguem escoltar-les.
D'eix chor tan complet,
el Mestre Millet
és el cap de colla.
Quant ell dirigeix,
l'Orfeó pareix
un arpa divina.
Molts cops l'he sentit,
i un goig infinit
ha fruit mon ànima.

A cada cançó,
deixa una dolçó
que molt temps perdura.

Qui mai t'ha escoltat,
quedarà prenat
de tanta bellesa.
D'austeres costums,
reculls els perfums
de tot Catalunya.

Ton Penó gloriós,
es lo més formós
que guia oantaires.
Arreu on ell vá,
sempre sap trionfá
amb gracia exquisida.

Fem-ne acatament
de faisó fervent,
Devant ta Senyera.
D'aqueix ric tresor
que ha brodat l'amor
de mans catalanes.

a tot lo que es nostre.

Per xó els Segadors,
pels nostres traidors
son un crit de guerra.
Ses notes vibrants,
als bons cataláns
ens donan coratje.

I ens portan l'encís
d'un bell Paradís
que cerca nostra ànima.
Fins que triosfarém,
uns esclaus serém
dintre casa nostra.

Oint te he plorat,
puig m'has recordat
gestes de ma pàtria.
Que un estúpit rei,
trepitjant la llei
conseguí malmetre.

Tot bon catalá
prop teu fruitá
l'excels patriotisme.

Tes dolces cançons,
trénquen els grillóns
de nostre esclavatje.

Ma salutació
es el clar ressó
de Lleida agréida.
Es l'abraç apret
que al Mestre Millet
tot un poble dona.

Segueix tu cantant,
que'ls teus cants, serán
nostra deslliurança.
I un dia viadrá
que eix ideal será...
Dissabte de Gloria.

Llavors cantarem
I tots cridarem
Via fora lladres!
I'l poble agráit,
cridará enardit ..

VISCA CATALUNYA!

Pep de Rufeà.

" El Ideal "

1 juny 1922

Preparatius de la vinguda del Orfeó

Segueix reunint-se diàriament la Comissió executiva de la vinguda del Orfeó Català, ultimant detalls i activant els preparatius de l'arribada de nostra primera entitat coral.

Està ja acabat tot el referent a allotjament de senyoretas orfeonistes a les cases particulars, essent molt nombroses i importants les ofertes que han fet veïns desinteressats i entusiastes.

La sub-comissió d'obsequis s'ha reunit canviant impressions sobre els actes que s'haurán de fer a l'arribada dels orfeonistes i el programa que caldrà desenrotllar per a que sigui més agradable l'estança del excursionistes a nostra ciutat.

A part altra mena d'obsequis que s'hagin de dedicar al Orfeó, s'acordá el programa de les visites a realitzar als monuments i instal·lacions importants de la capital.

La comissió ha acordat de manar als propietaris d'automòvils que els vulguin oferir per a portar als orfeonistes a la Seu Vella i al Camp d'Esports, on els hi está dedicat el partit de foot ball que's celebrarà a les cinc de la tarda de diumenge amb una selecció de jugadors del Centre d'Esports de Sabadell, de primera categoria.

La demanadissa de localitats es tant gran aquests dies que es possible que no en quedin ja quan s'hagin de posar a la venda les d'un dia. En general es veu que's demana localitat per als dos dies. Es despatxen directament les localitats per la Comissió totes les tardes. Segurament, per a la taquilla, quedarán escasament entrades generals.

"El Ideal"

1 juny 1922

Festival al Camp d'Esports, en honor del Orfeó Català

Donada l'espectació que hi ha per a veurer jugar al primer equip del Centre d'Esports de Sabadell, en els partits de demà i demà passat es de veurer que hi acudirà molta gent.

Per mes que'l servei d'autos será complert, al objecte d'evitar aglomeracions de última hora, es recomana als que vulguin assistir hi que's traslladin al Camp aviat, doncs el servei d'autos començarà a funcionar a les tres de la tarde.

Essent difícil que'l conserje de *Juventut* conegui personalment a tots els socis, al objecte de que aquests puguin acreditar el seu dret a entrar al Camp, si s'els discutís, es convenient que tots portin el carnet de identitat o el darrer rebut mensual circulat.

Es probable que, al començar el partit, tiri el Kic of, el mestre director, Sr. Millet.

En honor al *Orfeó Català* que assistirà al partit de demà, la Secció Atlètica de *Juventut*, en l'intermitj del partit, farà alguns exercicis de aquest sport.

Aixís mateix, al final del partit, la Secció de Natació, farà, en honor del *Orfeó* una demostració esportiva.

La Junta Directiva de *Juventut*, ha reservat en el Camp d'Esports, una secció de localitats, pels orfeonistas.

"El Ideal"

3 Juny 1922

EL IDEAL

Número suelto 10 céntimos

DIARIO REPUBLICANO

AÑO XXIV

LÉRIDA DOMINGO 4 JUNIO 1922

Redacción i Administració: ALCALDE MESTRE Y BLONDELL

AL ORFEÓ CATALÀ L'ORFEÓ

Mestre Josep M.ª Cume la
Subdirector

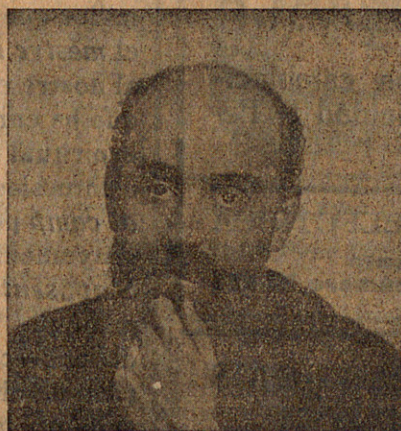
I la vinguda del Orfeó Català a la nostra ciutat és com una onada de sang enviada amb més impuls; i Lleida la sentirà l'influència d'aquesta sistole poderós que ve a bandejar l'enrarament del seu ambient viciat per l'isolament de la distància.

Un poble industriós com el nostre, reduït només al seu tràfic, corre'l perill de viciar-se; tant com les satisfaccions materials, necessita les manifestacions d'art per a educar l'esperit al mateix temps que'l cos.

Per ço la vinguda del Orfeó Català ve a ésser com la sublimació d'una part de

Avui arriba a Lleida l'Orfeó Català. Sembla res això i no obstant és com si arribés un fragment de Catalunya, és com si una part de la nostra pàtria, una part més catalana que les altres, vingés a portar nos aquella flama divina que Prometeu robà als deus.

Lleida té de Catalunya la gràcia original que tenen totes les encontrades d'aquesta terra limitada pel Ebre, pel Ribagorçana, pel Pirineu i la mar Mediterrània, però com un membre que's troba massa lluny del cor, no reb amb prou impuls les onades de sang vivificant del cor de Catalunya.

Mestre Francesc Pujol
Subdirector

de la música; i son més benemérits encara perquè generosament van pel mon fent ofrena de les seves excelsas cançons, repartint a mans

Progr

A les 2 arribarà'l que vindrà Català.

L'alcalde tres quart sentants d'entitats que bre'l

En altu ban de l'a ve'nat a f ssiasta a l' ral català

A l'hor feó estara llurs seny rals de la nen a retr

"El Ideal"

4 juny 1922

EL IDEAL

Número sueltos 10 céntimos

DIARIO REPUBLICANO

Francisco concertado

AÑO XXIV

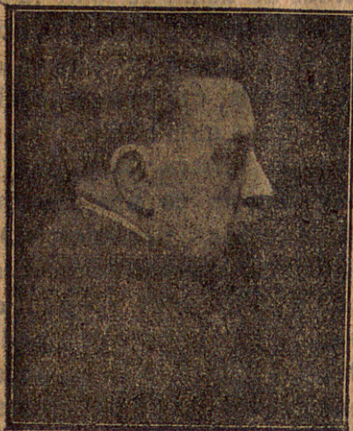
LÉRIDA DOMINGO 4 JUNIO 1922

Redacción i Administració: ALCALDE MESTRE Y BARRAL

TELÉFONO NUMERO 89

NUMERO 6.630

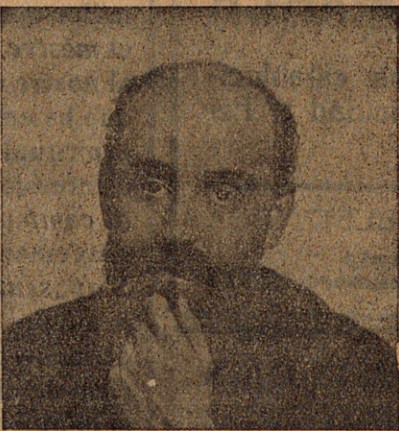
AL ORFEÓ CATALÀ L'Orfeó Català a Lleyda

Mestre Josep M.ª Cume la
Subdirector

Avui arriba a Lleida l'Orfeó Català. Sembla res aixó i no obstant és com si arribés un fragment de Catalunya, és com si una part de la nostra pàtria, una part més catalana que les altres, vingues a portar nos aquella flama divina que Prometheu robà als deus.

Lleida té de Catalunya la gràcia original que tenen totes les encontrades d'aquesta terra limitada pel Ebre, pel Ribagorçana, pel Pirineu i la mar Mediterrània, però com un membre que's troba massa lluny del cor, no reb amb prou impuls les onades de sang vivificant del cor de Catalunya.

Mestre Francesc Pujol
Subdirector

I la vinguda del Orfeó Català a la nostra ciutat és com una onada de sang enviada amb més impuls; i Lleida la sentirà l'influència d'aquesta sistole poderosa que ve a bandejar l'enramament del seu ambient viciat per l'isolament de la distància.

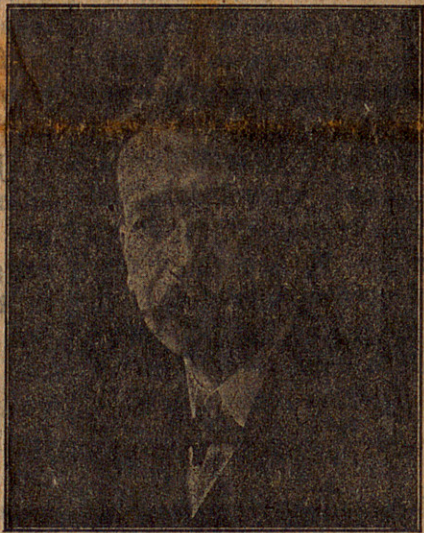
Un poble industriós com el nostre, reduït només al seu tràfic, corre'l perill de viciar-se; tant com les satisfaccions materials, necessita les manifestacions d'art per a educar l'esperit al mateix temps que'l cos.

Per ço la vinguda del Orfeó Català ve a ésser com la sublimació d'una part de Catalunya, com una ponderació de les nostres energies nacionals, com un equitatiu intercanvi de la vitalitat catalana.

L'Orfeó Català està integrat per un petit exercit de soldats del treball; els seus cantaires no són professionals del art sino ciutadans productors, homes i dones que paguen el seu tribut material a la vida, però ells són ciutadans benemèrits, perquè, després de la seva feina d'aria donen satisfacció a les seves exaltacions de devots del art i aïgren la seva vida amb la sal

ria a tots una tremolor d'emoció; veuriem en els orfeonistes a uns germans desconeguts que venen a portar-nos un moc de pa espiritual, l'ls hi agraïm tant el seu gest com agraïm el vas d'aigua fresca que s'ofereix al assedegat; com el plat de vianda que s'ofereix al famolenc, com la salut que torna després d'una malaltia.

Benvinguts cantaires de Catalunya. Lleida vos rebrà amb cara de festa i amb el cor i els braços oberts. Veniu a fer tasca de recatalanització i vos en restem agraïts.

Mestre Lluís Millet
Fundador i Director del l'Orfeó Català

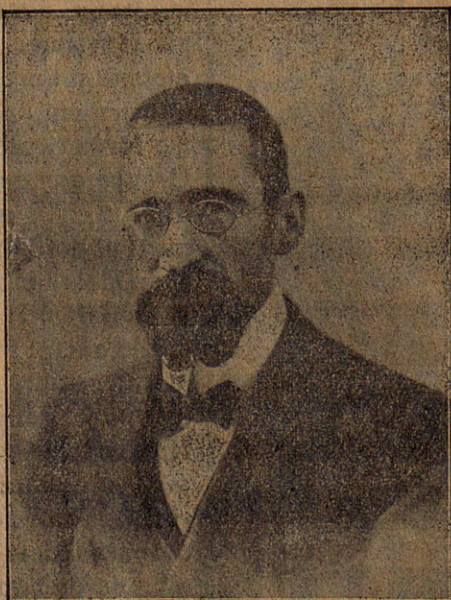
Llástima que l's alats cantaires del espai no puguin rebre-us amb grans xisclets d'alegria com saludant als seus deixebles de la terra.

Canteu vosaltres orfeonistes, canteu i consoleu alsocells i dignifiquen als homes, que bé ho necessiten uns i altres!

Entretant nosaltres, catalans de Lleida, obrirem el cor a les nostres cançons per a saturar-nos de la seva gràcia i afegir més l'esperit per aconseguir les altes idealitats que 'ns inquieten.

D.ª Emernciana Wehrle
Professora

Mtre. Joan Salvat
(Professor)

Programa de la seva estada

A les 2'10 del mitjdia d'avui arribarà'l tren especial amb que vindrà a Lleyda l'Orfeó Català.

L'alcalde ha convocat per tres quarts de dos als representants de les Corporacions i entitats que han d'anar a rebre'l.

En altre lloc publiquem el ban de l'alcaldia convidant al veïnat a fer una rebuda entusiasta a l'eminent entitat coral catalana.

A l'hora d'arribada del Orfeó estaran ja a l'estació amb llurs senyeres les entitats corals de la província que venen a retre homenatge al Orfeó.

Es formarà la comitiva a dos quarts de tres i's dirigit tot seguit al Ajuntament, cantant, a la plaça de la Paheria, l'Himne a la senyera, abans de col·locar la al saló de sessions.

Després al mateix saló de sessions i amb motiu del acte d'entrega de la senyera, hi haurà recepció i entrega del obsequi que l'Ajuntament farà en nom de Lleyda al Orfeó Català.

A continuació, els orfeonistes i acompanyants seran obsequiats amb un lunch, per a quin objecte s'han preparat bars al saló de Comptaduría i al vestibol del saló de sessions.

Tot seguit es procedirà al allotjament de les senyorettes orfeonistes, de quina tasca està encarregat l'Orfeó Lleydatà, realitzant ho segons els oferiments que la Comissió ha rebut aquests dies.

De 5 a 6 de la tarda, els orfeonistes es traslladaran al Camp d'Esports a qui objecte hi haurà preparats els autos que els hi conduiran. En obsequi seu hi haurà al Camp d'Esports un gran partit de Futbol entre nostre primer team i'l del Centre d'Esports de Sabadell, de primera categoria; demostracions d'atletisme i festival de Natació.

A les vuit, els orfeonistes aniran, a sopar i a les deu es donarà el primer concert.

Demà, a dos quarts de deu, es reuniran els orfeonistes al Ajuntament per a ésser conduïts en auto a visitar la Seu Vella.

A les dotze diran la missa que's dirà al altar major, els orfeonistes cantaran dos o tres peces de caracter religiós.

A la una, aniran a dinar els orfeonistes als respectius hostatges i a les quatre de la tarda es donarà el segon concert.

A tres quarts de vuit, comiat als orfeonistes, que sortiran en tren especial de retorn cap a Barcelona.

Diario de información, noticias y
Redacción, Administración e Im-
prenta, 2 y Cataluña
TELÉFONO NÚMERO 30
NÚMERO 10 CÉNTIMOS

Caballeros, número 6, b

PRECIOS DE SUSCRIPCIÓN
TERIDA : Un mes... 2'00 pta.
 Trimestre... 6'00
FORA : Trimestre... 6'00
 Semestre... 12'00
PAGO ANTICIPADO
ASOCIOS Y RECLAMOS A PRECIOS
CONVENCIONALES

Timbre concertado

AÑO XLIV.

DIARIO DE LA NOCHE

vería. «Nova Tàrraga», «Orfeo
Baga» y del Liceo Escolar.
Seguían numerosas comiso-
nes y representaciones de todos
los organismos y entidades de
carácter económico, político,
artístico y literario, en repre-
sentación de las fuerzas de la
ciudad.

Formaban después numerosos
individuos de la guardia Urbana
y municipal, ambos de gran ga-
la y al final, el Ayuntamiento
en Corporación, seguido de la
Banda Municipal, que durante
el trayecto ejecutó escogidas
composiciones.

Una representación de la Di-
putación provincial con su pre-
sidente Sr. Sol al frente de la
misma, se había adelantado pa-
ra recibir a los orfeonistas bar-
celoneses, que llegaron en el
tren especial puntualmente, a la
hora anunciada.

A la llegada del Orfeo, hubo
vivas, aplausos y otras demos-
traciones de entusiasmo por par-
te del numerosísimo público que
llenaba los andenes de la esta-
ción.

El Presidente de la Diputa-
ción hizo las presentaciones de
rúbrica y después de los salu-
dos de rigor, entre el Maestro
Millet, Director del Orfeo y el
Alcalde Sr. Estadella, puse en

», que fueron, co-
otras grandemente
obligándole el res-
tico a que se reptie-

a.
nte, por las tres sec-
tó «Kalinka», can-
rusa, del maestro
«Ave verum» de Saint
cellada» de Jaume
heron calurosamen

repetición de «Kalinska», que
fué de nuevo muy aplaudido.

Con el canto de la «Ocellada»
divinamente interpretado, se
daba el acto por terminado y
con una ovación delirante el
maestro Millet parecía darse
por satisfecho, pero, parte del
público fué todavía más ex'gen-
te y pidió los «Segadores».

Tampoco parecía el «Orfeo»
dispuesto a esta nueva exigen-
cia, pero se continuaba pidiendo
los «Segadores», mientras pasa-
ron algunos minutos y se retira-
ron del salón a algunos señores.

Por fin se accedió a los deseos
de los peticionarios y se entona-
ron los «Segadores», escuchados
de pie por el público, que a di-
por su efecto y premió al «Or-
feo Catala» con la última ova-
ción.

Ninguna nota desagradable
hubo ni la placidez y entusias-
mo con que transcurrió tan so-
lemne acto que dejará en la me-
moría de los leridanos el recuer-
do siempre agradable de haber
hospedado entre sus muros al
«Orfeo Catala».

Lo que fué comentado con
desagrado por estar reñido con
el carácter pacífico y tolerante
de los leridanos fué el lujo de
fuerzas de que la autoridad hizo
alarde por los alrededores del
teatro.

“ El País ”

5 juny 1.922

Diario de información, noticias y avisos
Redacción, Administración e Imprenta
A. G. U. A. y Cataluña, 19
TELÉFONO NÚMERO 301
NÚMERO SÚPER 10 CÉNTIMOS

EL PAÍS

PRECIOS DE SUSCRIPCIÓN
LÉRIDA... Un mes... 200 ptas.
Trimestre... 600
Semestre... 1200
FUSMA...
PAQUETE ANTICIPADO
AVISOS Y RECLAMOS A PRECIOS
CONVENCIÓNAL

AÑO XLIV.

Número 12.627

LÉRIDA, Lunes 5 de Junio de 1922

DIARIO DE LA NOCHE

EL "ORFEÓ CATALÁ" EN LÉRIDA

La llegada

El momento de la llegada del «Orfeó Catalá» a Lérida constituyó una profunda manifestación de simpatía, admiración y afecto.

A las dos y media de la tarde se reunieron en las Casas Consistoriales los señores concejales, los Coros y Orfeones de toda la localidad, con algunos más de otros pueblos comarcanos, comisiones y representaciones de entidades y buen número de invitados.

A las dos partió la comitiva especial para la estación, con objeto de recibir a los expedicionarios, abriendo la marcha el timbalero municipal, siguiendo los señores del Orfeó Lleidatá, «Lleidatá novés», «Orfeó Car

marcha la comitiva, a los acordes de la Banda Municipal, entrando en Lérida por las calles de Remolins, Carmen, Plaza de la Sal y Plaza de la Constitución.

Durante el trayecto, la mayor parte de los balcones habíanse engalanado y el vecindario saludaba a los orfeonistas con aplausos y vivas.

A las tres de la tarde, hora en que llegó la comitiva a la P. Heria, hallábase la plazuela atestada de gente, estando engalanados todos los balcones y muy espléndidamente la fachada de la Casa Consistorial.

El Ayuntamiento, la Junta Directiva del Orfeó y las principales comisiones y representaciones subieron a la Casa de la Ciudad y el «Orfeó», bajo la batuta del Mtro. Millet, saludó a Lérida, cantando el «Himno a la Senyera» entre aplausos entusiastas.

La recepción

A continuación celebróse en el Salón de Sesiones, que estaba lleno, en bote en bote, la recepción oficial.

Presidieron el acto, que revistió gran solemnidad, las autoridades y Junta del Orfeó. El alcalde Sr. Estadella pronunció un magnífico discurso, saludando al Orfeó Catalá, encarnación del alma catalana.

Contestóle en muy bellas frases el presidente del Orfeó Sr. Cabot, agradeciendo los saludos y mostrándose satisfecho del recibimiento afectuoso que Lérida había dispensado a la entidad coral.

El Mtro. Millet, excusóse de hablar, con sencillas palabras de afecto y gratitud.

A continuación, el Sr. Llerda Magin Morera, pronunció un bellísimo parlamento, expresando la satisfacción inmensa de la ciudad por el acontecimiento que se celebraba y la joya que Lérida sentía en aquellos momentos.

El alcalde, en nombre de la ciudad, hizo entrega al presidente del «Orfeó Catalá» de una valiosa placa, encerrada en hermoso estuche.

La placa está en cobre, con una inscripción en una lámina de plata repujada, donde está escrita la dedicatoria.

También la Junta Directiva del «Orfeó Lleidatá», como prueba de admiración y compañerismo, hizo entrega de una hermosa placa, con valioso estuche, al «Orfeó Catalá», en recuerdo de su visita.

Terminado esto, quedó acabado el acto.

Ambas placas han estado expuestas en los escaparates de casa Ibars.

Obsequios

Una vez terminada la recepción oficial, los orfeonistas y sus acompañantes pasaron a los bufets instalados en el vestíbulo del Salón de Sesiones y en la dependencia de contaduría, donde fueron obsequiados con un refresco.

Luego se efectuó la distribución de los orfeonistas entre sus respectivas alojamientos, llevándose a cabo esta complicada labor con gran minuciosidad y cuidado, sin registrarse ningún incidente.

Los individuos del «Orfeó Lleidatá» fueron los encargados de acompañar a los orfeonistas bar

D. LUIS MILLET

celoneses a sus alojamientos, haciendo la presentación de los mismos ante las familias.

El Concierto

Imposible dar una idea exacta del acto de ayer noche en el teatro de los Campos Eliseos.

El éxito superó a todas las esperanzas concebidas, incluso a los más optimistas, que en este caso lo eran casi todos los leridanos.

Desde mucho antes de la hora señalada la afluencia a los Campos fue extraordinariamente grande, notándose entre ella la presencia de muchos forasteros venidos de los pueblos cercanos, entre ellos a muchos y queridos amigos de Balaguer, Cervera, Agramunt, Alcarraz, Tárrega, etc. los que no enumeramos por no hacer inacabable la lista.

Daba testimonio ya anticipado del éxito que le esperaba al «Orfeó Catalá», el hecho de que en la taquilla quedaron completamente

agotadas las localidades; con ser la capacidad del teatro de unas dos mil puede calcularse en un doble el número de los concurrentes.

El grandioso salón, elegante y ricamente adornado con ramales y flores, con grande profusión de luz, vistosas colgaduras y banderas barradas, presentaba un deslumbrante aspecto, que culminaba con la extraordinaria concurrencia que llenaba de bote en bote el local, sin que quedara puesto que aprovechar mejor.

Dada la hora señalada, en el escenario, artísticamente decorado, fueron ordenándose los orfeonistas, que mientras iban apareciendo fueron objeto de continuos aplausos, que aumentaron entusiastamente al presentarse el maestro Millet a quien se tributó una larga ovación, como también fueron premiadas con estruendosas salvas de aplausos, las «senyeras» de

los orfeones de Balaguer, Cervera, Bellpuig, Tárrega, Lérida, Liceo Escolar y la suya propia de los orfeonistas barceloneses, que fué la que presidió el acto, dándole guardia las restantes.

La inteligente batuta del Maestro Millet dió la señal y el canto saturado de amor a la bandera, expresión del sentimiento patrio y del arte, el «Cant a la Senyera», magistralmente interpretado por toda aquella masa coral, la de más justa reputación artística en España y de las mejores del mundo, fué el principio del acto primero con que el «Orfeó Catalá» obsequiaba a la ciudad del Segre.

La concurrencia toda, autoridades, comisiones, representaciones y el público entero, escuchó religiosamente y de pie «El Cant a la Senyera», premiándolo con una estruendosa salva de aplausos.

Siguieron luego las interpretaciones de las demás composiciones (canciones populares) de la primera parte del programa rivalizando todas por su magistral ajuste y rítmica cadencia de sus sonidos y el sentimentalismo de sus estrofas, cautivando tan intimamente la atención del público, que es difícil recordar un acto de mayor solemnidad por la devoción con que fueron escuchadas y que sintetizaba de manera suprema el amor de los leridanos por la más excelente de las artes, que, a su vez, se patentizó con los prolongados aplausos y ovaciones tributadas al «Orfeó», a la solista señorita Fornells y al maestro Millet, mayormente, en el canto de «El fill de D. Gallardo», que mereció los honores de la repetición.

Después de un breve descanso dió comienzo la segunda parte, que al igual que la primera fué objeto de las mismas demostraciones, de complacencia y entusiasmo del más numeroso de los públicos que en nuestro coliseo de verano han llegado jamás a congregarse y que aplaudió con igual sinceridad todas las composiciones.

Por la sección de hombres, a continuación se cantaron las composiciones «Els remers del Volga», «Negra sombra» y «Sant Dilluns», que fueron, como todas las otras grandemente aplaudidas, obligándole al respetable público a que se repitiese la segunda.

Ultimamente, por las tres secciones se cantó «Kalinka», canción popular rusa, del maestro Schindler, «Ave verum» de Saint Saëns y «Ocellada» de Jaume Quint.

Las tres fueron calurosamente

premiadas con estruendosos aplausos, sin embargo, superó a todas la primera «Kalinka», en la interpretación de la cual obtuvo un brillante éxito el solista Sr. Vendrell, al que se tributó una merecida ovación.

Y el público, siempre respetable y exigente, se entusiasmó tanto con esta canción popular rusa, «Kalinka», que quiso se repitiese; pero el Maestro Millet, que se mostró toda la noche poco dispuesto a las repeticiones, no acordándose, seguramente, de nuestra vecindad con los aragoneses, se obstinaba en su negatíva y el público, erre que erre, con sus continuos aplausos y aclamaciones que duraron mucho rato, obligó al maestro a darse por vencido y amable y satisfecho, obsequiarnos con la

repetición de «Kalinka», que fué de nuevo muy aplaudido.

Con el canto de la «Ocellada» divinamente interpretada, se daba el acto por terminado y con una ovación delirante el maestro Millet parecía darse por satisfecho, pero, parte del público fué todavía más exigente y pidió los «Segadors».

Tampoco parecía el «Orfeó» dispuesto a esta nueva exigencia, pero se continuaba pidiendo los «Segadors», mientras pasaron algunos minutos y se retiraron del salón algunos señores.

Por fin se accedió a los deseos de los peticionarios y se entonaron los «Segadors», escuchados de pie por el público, que a dió por satisfecho y premió al «Orfeó Catalá» con la última ovación.

Ninguna nota desagradable turbó la placidez y entusiasmo con que transcurrió tan noble acto que dejará en la memoria de los leridanos el recuerdo siempre agradado de haber hospedado entre sus muros al «Orfeó Catalá».

Lo que fué comentado con desgano por estar riendo con el carácter pánico y tolerante de los leridanos fué el lujo de fuerzas de que la autoridad hizo alarde por los alrededores del teatro.

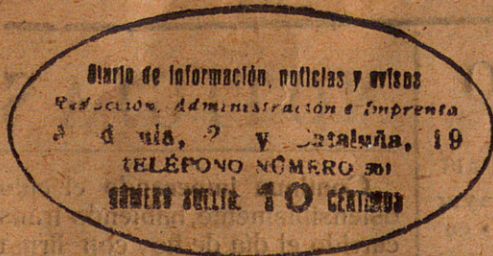

GRUPO DEL "ORFEÓ CATALÁ"

EL

Caballeros, número 6, bajos

AÑO XLIV.

Número 12.627

LÉRIDA, Lunes

EL "ORFEÓ CATALÀ"

La llegada

El momento de la llegada del «Orfeó Català» a Lérida constituyó una profunda manifestación de simpatía, admiración y afecto.

A las dos menos cuarto de la tarde reunieron en las Casas Consistoriales los señores concejales, los Coros y Orfeones de la localidad, con algunos más de los pueblos comarcanos, comisiones y representaciones de entidades y buen número de invitados.

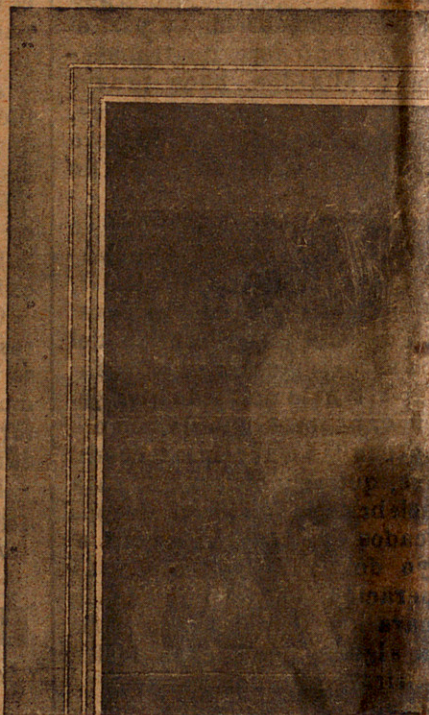
A las dos partió la comitiva especial para la estación, con objeto de recibir a los expedicionarios, abriendo la marcha el timbalero municipal, siguiendo las «senyeras del Orfeó Lleyda», «Lleida nova», «Orfeó Cer

marcha la comitiva, a los acordes de la Banda Municipal, entrando en Lérida por las calles de Remolins, Carmen, Plaza de la Sal y Plaza de la Constitución.

Durante el trayecto, la mayor parte de los balcones habíanse engalanado y el vecindario saludaba a los orfeonistas con aplausos y vivas.

A las tres de la tarde, hora en que llegó la comitiva a la Pachería, hallábase la plazuela atestada de gente, estando engalanados todos los balcones y muy espléndidamente la fachada de la Casa Consistorial.

El Ayuntamiento, la Junta Directiva del Orfeó y las principales comisiones y representaciones subieron a la Casa de la Ciudad

«El País»

5

juny 1.922

Repetit

EL "ORFEÓ CATALÁ" EN LÉRIDA

La llegada

El momento de la llegada del «Orfeo Catalá» a Lérida constituyó una profunda manifestación de simpatía, admiración y entusiasmo.

A las dos menos cuarto de la tarde reunieron en las Casas Consistoriales los señores concejales, los Coros y Orfeones de la localidad, con el fin de recibir a los expedicionarios, abriendo la marcha el timbalero municipal, siguiendo las «senyeras» del Orfeo Lleidatà, «Lleidà nova», «Orfeo Cer-

marcha la comitiva, a los acordes de la Banda Municipal, entrando en Lérida por las calles de Remolins, Carmen, Plaza de la Sal y Plaza de la Constitución.

Durante el trayecto, la mayor parte de los balcones y las ventanas engalanadas y el vecindario saludaba a los orfeonistas con aplausos y vivas.

A las tres de la tarde, hora en que llegó la comitiva a la Plaza, hallábase la plazuela atestada de gente, estando engalanados todos los balcones y muy espléndidamente la fachada de la Casa Consistorial.

El Ayuntamiento, la Junta Directiva del Orfeo y las principales comisiones y representaciones acudieron a la Casa de la Ciudad y el «Orfeo», bajo la batuta del Mtro. Millet, saludó a Lérida, cantando el «Himno a la Senyera», entre aplausos entusiastas.

La recepción

A continuación celebró en el Salón de Sesiones, que estaba lleno en bote en bote, la recepción oficial.

Presidieron el acto, que revistió gran solemnidad, las autoridades y J. nta del Orfeo. El alcalde Sr. Estada pronunció un magnífico discurso, saludando al Orfeo Catalá, encarnación del alma catalana.

Contestó en muy bellas frases el presidente del Orfeo Sr. Cabot, agradeciendo los saludos y manifestando satisfecho del recibimiento efectuado que Lérida había dispensado a la entidad coral.

El Mtro. Millet excusó de hablar, con sencillas palabras de afecto y gratitud.

A continuación, el vateriano D. Magín Morera, pronunció un bello discurso, expresando la satisfacción inmensa de la ciudad por el acontecimiento que se celebraba y la joya que Lérida sentía en aquellos momentos.

El alcalde, en nombre de la ciudad, hizo entrega al presidente del «Orfeo Catalá», de una valiosa placa, encerrada en un hermoso estuche.

La placa está es de cobre, con una inscripción en una lámina de plata repujada, donde está escrita la dedicatoria.

También la Junta Directiva del «Orfeo Lleidatà», como prueba de admiración y compañerismo, hizo entrega de una hermosa placa, con valioso estuche, al «Orfeo Catalá», en recuerdo de su visita.

Terminado esto, quedó acabado el acto.

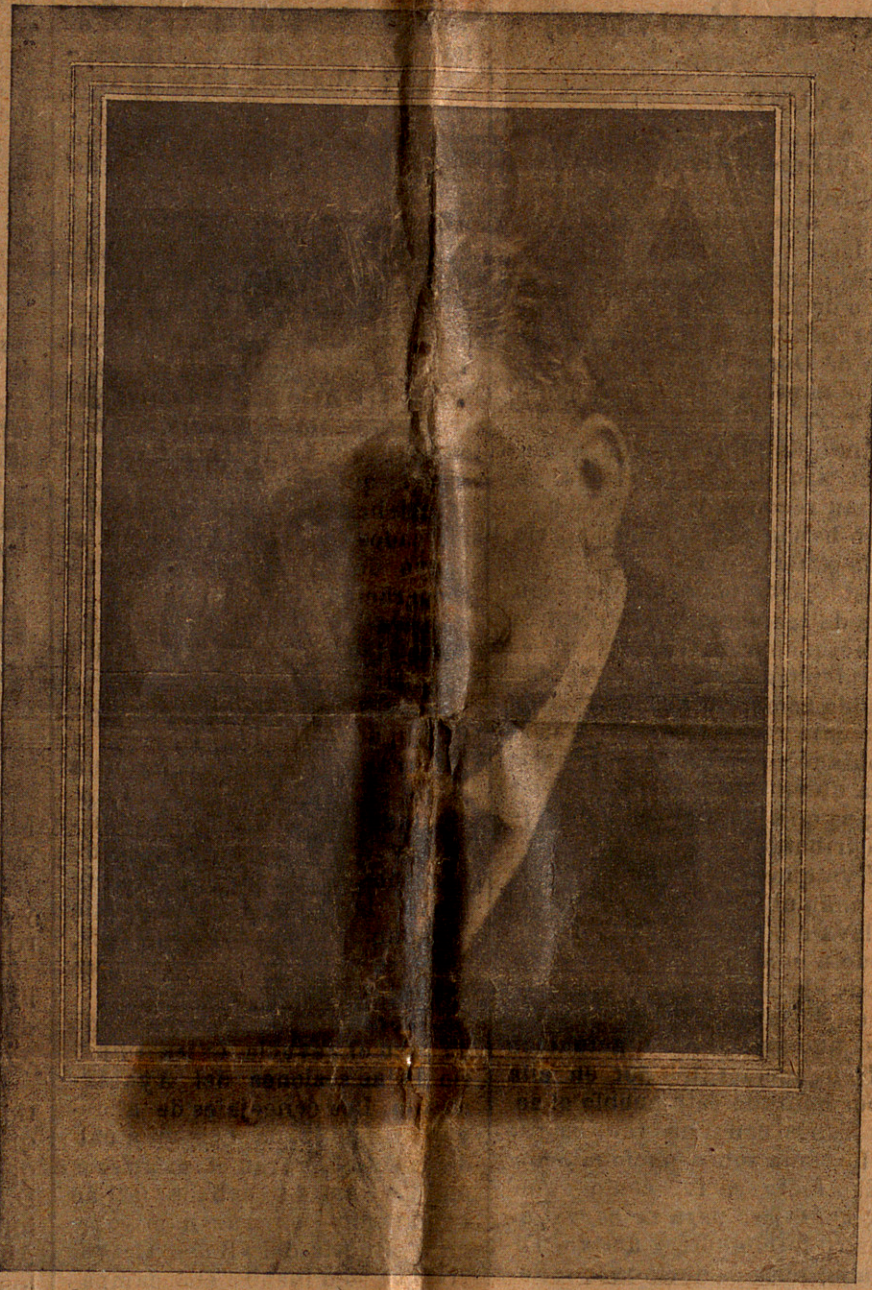
Ambas placas han estado expuestas en los escaparates de casa Libre.

Obsequios

Una vez terminada la recepción oficial, los orfeonistas y sus acompañantes pasaron a los buñuelos instalados en el vestíbulo del Salón de Sesiones y en la dependencia de contaduría, donde fueron obsequiados con un refresco.

Luego se efectuó la distribución de los orfeonistas entre sus respectivas alojamientos, llevándose a cabo esta complicada labor con gran minuciosidad y cuidado, sin registrarse ningún incidente.

Los individuos del «Orfeo Lleidatà» fueron los encargados de acompañar a los orfeonistas bar-

D. LUIS MILLET

El concierto

Imposible dar una idea exacta del acto de ayer noche en el teatro de los Campos Eliseos.

El éxito superó a todas las esperanzas concebidas, incluso a los más optimistas, que en este caso lo eran casi todos los leridanos.

Desde mucho antes de la hora señalada la afluencia a los Campos fue extraordinariamente grande, notándose entre ella la presencia de muchos forasteros venidos de los pueblos cercanos, entre ellos a muchos y queridos amigos de Balaguer, Cervera, Agramunt, Alcarraz, Tàrraga, etc. los que no enumeramos por no hacer inacabable la lista.

Daba testimonio ya anticipado del éxito que le esperaba al «Orfeo Catalá», el hecho de que en la taquilla quedaran completamente agotadas las localidades; con ser la capacidad del teatro de unas dos mil puede calcularse en un doble el número de los concurrentes.

El grandioso salón, elegante y ricamente adornado con ramales y flores, con grande profusión de luz, vistosas colgaduras y banderas barradas, presentaba un deslumbrante aspecto, que culminaba con la extraordinaria concurrencia que llenaba de bote en bote el local, sin que quedara puesto que aprovechar mejor.

Dada la hora señalada, en el escenario, artísticamente decorado, fueron ordenándose los orfeonistas, que mientras iban apareciendo fueron objeto de continuos aplausos, que aumentaron entusiasmadamente al presentarse el maestro Millet a quien se tributó una larga ovación, como también fueron premiadas con estruendosas salvvas de aplausos, las «senyeras» de

los orfeones de Balaguer, Cervera, Bellpuig, Tàrraga, Lérida, Liceo Escolar y la suya propia de los orfeonistas barceloneses, que fué la que presidió el acto, dándole guardia las restantes.

La inteligente batuta del Maestro Millet dió la señal y el canto saturado de amor a la bandera, expresión del sentimiento patrio y del arte, el «Cant a la Senyera», magistralmente interpretado por toda aquella masa coral, la de más justa reputación artística en España y de las mejores del mundo, fué el principio del acto primero con que el «Orfeo Catalá» obsequiaba a la ciudad del Segre.

La concurrencia toda, autorizada, comisiones, representaciones y el público entero, escuchó religiosamente y de pie «El Cant a la Senyera», premiándolo con una estruendosa salva de aplausos.

Siguieron luego las interpretaciones de las demás composiciones (canciones populares) de la primera parte del programa rivalizando todas por su magistral ajuste y rítmica cadencia de sus sonidos y el sentimiento lírico de sus estrofas, cautivando tan íntimamente la atención del público, que es difícil recordar un acto de mayor solemnidad por la devoción con que fueron escuchados y que sintetizaba de manera suprema el amor de los leridanos por la más excelsa de las artes, que, a su vez, se patentizó con los prolongados aplausos y ovaciones tributadas al «Orfeo», a la solista señorita Fornells y al maestro Millet, mayormente, en el canto de «El fill de D. Gallardo», que mereció los honores de la repetición.

Después de un breve descanso dió comienzo la segunda parte, que al igual que la primera fué objeto de las mismas demostraciones, de complacencia y entusiasmo del más numeroso de los públicos que en nuestro coliseo de verano han llegado jamás a congregarse y que aplaudió con igual sinceridad todas las composiciones.

Por la sección de hombres, a continuación se cantaron las composiciones «Els remers del Volc», «Negra sombra» y «Saint Dilluns», que fueron, como todas las otras grandemente aplaudidas, obligándole al respetable público a que se repitiese la segunda.

Ultimamente, por las tres secciones se cantó «Kalinka», canción popular rusa, del maestro Schindler, «Ave verum» de Saint Saëns y «Ocellada» de Jaume Quint.

Las tres fueron calurosamente

los orfeones de Balaguer, Cervera, Bellpuig, Tàrraga, Lérida, Liceo Escolar y la suya propia de los orfeonistas barceloneses, que fué la que presidió el acto, dándole guardia las restantes.

La inteligente batuta del Maestro Millet dió la señal y el canto saturado de amor a la bandera, expresión del sentimiento patrio y del arte, el «Cant a la Senyera», magistralmente interpretado por toda aquella masa coral, la de más justa reputación artística en España y de las mejores del mundo, fué el principio del acto primero con que el «Orfeo Catalá» obsequiaba a la ciudad del Segre.

La concurrencia toda, autorizada, comisiones, representaciones y el público entero, escuchó religiosamente y de pie «El Cant a la Senyera», premiándolo con una estruendosa salva de aplausos.

Siguieron luego las interpretaciones de las demás composiciones (canciones populares) de la primera parte del programa rivalizando todas por su magistral ajuste y rítmica cadencia de sus sonidos y el sentimiento lírico de sus estrofas, cautivando tan íntimamente la atención del público, que es difícil recordar un acto de mayor solemnidad por la devoción con que fueron escuchados y que sintetizaba de manera suprema el amor de los leridanos por la más excelsa de las artes, que, a su vez, se patentizó con los prolongados aplausos y ovaciones tributadas al «Orfeo», a la solista señorita Fornells y al maestro Millet, mayormente, en el canto de «El fill de D. Gallardo», que mereció los honores de la repetición.

Después de un breve descanso dió comienzo la segunda parte, que al igual que la primera fué objeto de las mismas demostraciones, de complacencia y entusiasmo del más numeroso de los públicos que en nuestro coliseo de verano han llegado jamás a congregarse y que aplaudió con igual sinceridad todas las composiciones.

Por la sección de hombres, a continuación se cantaron las composiciones «Els remers del Volc», «Negra sombra» y «Saint Dilluns», que fueron, como todas las otras grandemente aplaudidas, obligándole al respetable público a que se repitiese la segunda.

Ultimamente, por las tres secciones se cantó «Kalinka», canción popular rusa, del maestro Schindler, «Ave verum» de Saint Saëns y «Ocellada» de Jaume Quint.

Las tres fueron calurosamente

repetición de «Kalinka», que fué de nuevo muy aplaudido.

Con el canto de la «Ocellada» divinamente interpretado, se daba el acto por terminado y con una ovación delirante el maestro Millet parecía darse por satisfecho, pero, parte del público fué todavía más exigente y pidió la «Segadora».

Tampoco parecía el «Orfeo» dispuesto a esta nueva exigencia, pero se continuaba pidiendo los «Segadores», mientras pasaron algunos minutos y se retiraron del salón algunos señores.

Por fin se accedió a los deseos de los peticionarios y se entonaron los «Segadores», escuchados de pie por el público, que a dúo por su afeccho y premio al «Orfeo Catalá» con la última ovación.

Ninguna nota desagradable perturbó la placidez y entusiasmo con que transcurrió tan solemne acto que dejará en la memoria de los leridanos el recuerdo siempre agradable de haber hospedado entre sus muros al «Orfeo Catalá».

Lo que fué comentado con el grado de entusiasmo con el carácter pausado y solemne de los leridanos fué el lujo de fuegos de que la autoridad hizo alarde por los alrededores del teatro.

GRUPO DEL "ORFEÓ CATALÁ"

Durante el día de hoy

Visita al castillo

Desde las primeras horas del día de hoy las calles de nuestra ciudad se han visto sumamente animadas, transitando muchísimos forasteros de los que han venido para oír a los orfeonistas barceloneses, de quienes, así mismo, recorrian muchos por nuestras calles, entrando varios de ellos en diversos establecimientos.

A las nueve aproximadamente han empezado a acudir a la casa de la Ciudad, los orfeonistas para disponerse acompañados de la Comisión de obsequios a visitar nuestra ciudad.

Por momentos la animación iba aumentando, llegando a ser ya imponente cerca de las diez, por la parte de la Bazqueta, donde se reunieron todos y, estaban los automóviles que les habían de trasladar al castillo.

La comisión, que no se daba momento de reposo, atendiendo y cumplimentando a los orfeonistas, se instaló también con ellos y los acompañantes en dichos automóviles, y en la garra ravana se trasladaron al Castillo, donde fueron recibidos por varios jefes y oficiales del regimiento de «La Albuera», los cuales les acompañaron enseñándoles todas las dependencias.

Los visitantes barceloneses se mostraron sumamente encantados y admirados de la bella perspectiva que desde el castillo puede contemplarse, habiéndose subido varios de ellos hasta lo alto de la torre.

En la Catedral

En los mismos automóviles, poco antes de las doce emprendieron el regreso hacia el interior de la ciudad para asistir a misa en la Catedral. El paso de los automóviles y sus ocupantes era contemplado con afecto por los leridanos.

A las doce han acudido a la Santa Iglesia Catedral, donde han oído misa, cantando ellos durante el religioso acto varias composiciones propias del caso. Al templo desde mucho antes había acudido un gran concurso de fieles leridanos, ávidos de escuchar a la notable masa coral del Orfeón Catalán, llenando por completo todas las naves del mismo, por las que se hacía imposible dar un paso.

Después de la misa, todos se han dirigido a los diferentes puestos que tenían asignados para comer y esperar la hora del concierto de hoy.

Después de la comida, los orfeonistas han pasado de nuevo por la ciudad, acudiendo muchos a los Campos Elíseos, donde ha estado dominando grande animación, dando un bello colorido las típicas barretinas y la clásica mantilla que lucen los orfeonistas.

El segundo concierto

A la hora que escribimos estas líneas se está celebrando.

El teatro presenta el mismo lucido aspecto de animación y entusiasmo que ayer, estando completamente lleno y constituyendo un éxito el cabe mayor al de ayer noche.

La falta de tiempo nos impide ser más extensos; en nuestra edición de mañana completaremos la información.

SE VENDE una estantería, mostrador y escaparate de una tienda en buen estado y barato. Razón en esta Administración.

El Noguera Pallaresa

Sr. Director de EL PAÍS

Muy Sr. mío: Le remito copia de la carta que escribo hoy al Presidente de la Diputación sobre las obras del Noguera Pallaresa y estimaré la inserte para conocimiento del público. Suyo afectuoso. — Daniel Riu

31 de Mayo de 1922

Señor D. Román Sol.—Presidente de la Diputación.

Lérida.

Al distinguido amigo: Recibo su telegrama, fecha de ayer, diciéndome que el Comité del Ferrocarril Noguera Pallaresa está alarmado por suspensión trabajos de dicho ferrocarril. Sin duda, han informado equivocadamente a ese Comité, porque nunca el Ministro de Fomento ni nadie ha pensado en suspender las obras del ferrocarril Noguera Pallaresa; pues precisamente, ahora estas obras se hallan en un período de la mayor actividad, porque acaban de subastarse cinco Estaciones, que son las de Termens, Vallfogona, Villanueva, Alcoletge y las obras de enlace en Lérida del ferrocarril del Noguera con el del Norte. Lo que ha sucedido y a ello, sin duda, se refiere Vd. es lo siguiente. El año pasado por esta época se subastó el trozo 1.º de la Sección 2.ª, que comprende de Balaguer a San Lorenzo de Mongay y fué adjudicada esta obra al Contratista Sr. Serés por el precio de 400 000 pesetas. En construcción este trozo, se vió que procedía hacer un presupuesto adicional que, una vez terminado, ha ascendido a 1 600 000 pesetas; fué remitido este presupuesto adicional al Consejo de Obras Públicas y este Consejo, en vista de la enorme diferencia de los proyectos, ordenó la suspensión temporal de las obras de dicho trozo de Balaguer a San Lorenzo y solamente de este trozo, interin se aprueba el nuevo proyecto. Según mis noticias fidedignas, este proyecto será aprobado muy en breve, y el Ministro de Fomento se propone anunciar inmediatamente nueva subasta resolviendo el contrato anterior para no interrumpir un sólo instante las referidas obras. Esto es lo sucedido. Como Diputado de la comarca más interesada, sin duda, en esta obra, si go pasé a paso las vicisitudes de las obras del Noguera, y hoy estas se encuentran en el período de mayor actividad; y al propio tiempo perfectamente encauzadas para que en un período de dos años, como máximo, estén subastadas todas las obras y en construcción desde Balaguer a Tremp; porque está ya a consulta del Ministerio de Hacienda el expediente de subasta del trozo 2.º que comprende de San Lorenzo de Mongay a Santallina, cuyo presupuesto de contrata es de 10 650 000 ptas. Están terminados los estudios también desde Santallina a la Pasarela y próximos a terminarse, de la Pasarela a Tremp; de manera que confío que por todo el año 23 podrán subastarse las Secciones desde Santallina a Tremp. También se ha iniciado ya el expediente de subasta de la Estación de mercancías de Plá de Vila nova, la cual confío que se subastará en este ejercicio económico. También se está terminando el proyecto de construcción de la estación monumental de Lérida, única que falta para la Sección de Lérida a Balaguer. Y también tengo fundadas esperanzas de que este proyecto de estación estará terminado y en situación de poder

subastarse dentro de este año. Por todo, ello, podrá ver que no existe ningún motivo de alarma como el que refleja el telegrama de Vd., que deba obsecer, sin duda, a informes equivocados por la suspensión temporal a que me he referido y que obedeció exclusivamente a la «norma» diferencia de presupuestos entre uno y otro proyecto. Le doy todas estas explicaciones, no sólo para que tenga conocimiento del estado de las obras, sino para que esa Corporación no sea sorprendida en su buena fé, pues o que las obras se están llevando a cabo con la mayor rapidez posible.

En este motivo se reitera de Vd. atto amigo s. s. q. e. s. m.

DANIEL RIU

Es copia

De la Provincia

AGRAMUNT

Tenemos a la vista una carta que el Director General de Obras Públicas dirige a D. Eduardo Aunós, que copiada textualmente dice:

«Mi querido amigo: Tengo el gusto de manifestar a Vd. que he ordenado se libren a la Jefatura de Obras Públicas de Lérida, la cantidad de seis mil pesetas, para las obras del camino vecinal de Balaguer a Agramunt, asunto que me tenía usted tan recomendado. Mucho celoso haber podido complacerle, y me reitero, etc.»

Esta carta conocida por muchos de los vecinos que inspiran su actuación política local en las iniciativas del Sr. Villadot, ha sido comentada muy favorablemente para nuestro celoso Diputado, D. Eduardo Aunós, para quien han sido muchos los elogios que con tal motivo se le han tributado.

Y ya que esta carta no se lee en una pública reunión, pero sí se lleva a las columnas de EL PAÍS, puede a ellas hacer llegar el señor de Pláscar y compañía al aguacil del pueblo para que se imprime aquella célebre notación de fecha memorable por el haber honrado este pueblo al señor Aunós con una interesante conferencia sobre nacionalismo.

El efecto sería, como aquel día, ventajoso para la causa de nuestro inteligente y activo Diputado, pues se daría más relieve a su obra en pro de estas comarcas.

Por nuestra parte, y creemos hácerlos intérpretes del sentir unánime de la villa y comarca, quedamos reconocidísimos al señor Aunós y le damos nuestra felicitación más efusiva por haber logrado una vez más algo de provecho para nosotros.

—La sola lectura del extracto que de las sesiones de Cortes traían los diarios, daba clara noción del valioso discurso pronunciado en el Congreso por nuestro estimado Diputado don Eduardo Aunós, pues realmente fué una oración interesantísima por la índole del asunto y por lo documentado que demostró estar sobre el particular.

Pero si por los extractos podíamos apreciar sobre la trascendencia de la cuestión, podemos juzgar de la belleza literaria de la pieza oratoria, lo que nos ha sido dado hacer luego de llegar a nuestras manos el número de EL PAÍS en que reproducía íntegro el discurso.

Las pocas ocasiones en que la palabra flúida del Sr. Aunós ha llegado a nosotros, nos dieron motivo para creer que nuestro Diputado podía intervenir aliosamente en las discusiones parlamentarias, y de veras es

lebramos haber acertado, pues no parecía sino que este distrito estaba condenado a no poder tener representantes activos y de gran cultura, ya que los que últimamente habíamos tenido la suerte de que nos tocaran, dejaron luego el distrito para lanzarse a la conquista de otros, en los que con seguridad no se les apreciará más de lo que aquí se les estimaba. Nos referimos a los señores don Daniel Riu y don Juan Sarradell.

No quiera el Sr. Aunós imitar a sus antecesores y abandonar por la primera ocasión, pues al dejar un gran número de esperanzas y traicionar las esperanzas de muchos de sus representados en él tenemos pues que.

El Corresponsal.

CERVERA

La de la de ganada celebrada ayer por lo concurrida y por el importante número de transacciones realizadas, hace prever que estos mercados mensuales, señalados para el día primero de cada mes, tomarán carta de naturaleza.

Durante la época estival, se ha destinado el paseo de Plá Margall, antes Portalet, para ferias, sitio indicadísimo, pues orienta a Poniente y con la brisa del «vent aeré», hace muy agradable la estancia en dicho paraje.

Los ganaderos unánimemente reconocen las excelentes condiciones que reúne Cervera para la celebración mensual de sus mercados y contando con el apoyo del Ayuntamiento y la cooperación eficaz de la Cámara de Comercio no cabe duda alguna que dichas ferias adquirirán gran nomenclatura.

Ayer por la noche en la «Asociación Nacionalista de la Sección» se dio una conferencia sobre «Normas de gobierno», e dio el provincial por este distrito, el gobernador civil de Lérida, D. Manuel Flores y Barrio, la concurrencia quedó impresionada del conferenciante, que escuchó muchos aplausos al final de su peroración.

—Se dice que se ha llamado a la «Asociación Nacionalista» a la «Asociación de la Juventud» y a la «Asociación de la Mujer» para que en las próximas sesiones del Ayuntamiento, los tres grupos de la mayoría republicana, con su acaudalado se mostraron tan ariscos en la sesión del sábado último admitiendo los razonamientos de la minoría del «B och Cervera», que solo inspira sus campañas en la más alta finalidad de laborar por la ciudad, ejerciendo su acción fiscalizadora de una manera noble y patriótica. Su programa de «Cuentas claras e inversión de fondos», va cristalizando y la ciudad se comete cada día más de que para el porvenir, si se quiere una buena disposición tributaria, es necesario que la administración comunal sea diáfana, transparente, sin sombras, ni nebulosidades que lleven la duda al ánimo del contribuyente.

—Entramos de lleno en las faenas de la siega, con el desarrollo de los labradores a ver que la ingratitud del mes frío, seco y cauroso desmenuzadamente, ha sido la causa de una cosecha mediocre.

En cambio, no hay mal que

REMITIDO

Sr. Director de EL PAÍS

Muy señor mío y de mi mayor consideración: En «El Ideal» correspondiente al día 3 del mes actual, he leído un escrito en el que se ataca duramente a algunos señores del Excmo. Ayuntamiento, por haberse derribado los nidos de golondrinas que existían en la fachada posterior de la Casa Municipal.

Como Mayordomo, y en honor de la verdad debo manifestar que el Sr. Alcalde me dió orden de que se aseara dicha fachada, y yo sin tener presente aquellos nidos hice la oportuna indicación a un empleado de la brigada, que realizó su cometido sin que me diera cuenta de la acción que ha provocado a «El Ideal» el escrito con que ataca a personas que nada tienen que ver con lo ocurrido.

Al enterarse el señor Alcalde, fué el primero que censuró el destrozo de los mencionados nidos, recriminándonos el hecho que nosotros somos los primeros en lamentar y que si se llevó a cabo fué por no tener presente la existencia de aquellos.

Como quiero que la verdad resplandezca y de que a nadie se le imputen acciones de otros, mucho le estimaré señor Director publique estas líneas en su culta publicación.

Le dá por ello las expresivas gracias su atmo. s. s. q. e. s. m. — Roque Argile.

HOJA OFICIAL

correspondiente al día de hoy, lunes 5 de junio de 1922

GOBIERNO CIVIL

Telegrama oficial.

Alto Comisario de España en Marruecos manifiesta hoy a las 20'30 lo siguiente:

«En territorios Ceuta, Tetuán y Larache sin novedad. En territorio Melilla se presentó ayer soldado Regimiento mixto artillería, Eugenio Palacio Flomado, prisionero evadido de Tafierrit».

La situación política no ha variado sensiblemente, pero se registran presentaciones de indígenas de Benisaid en la oficina Dar Quebdana, y dicen nuestros informadores que por orden Abd-el-Krim han sido detenidos los últimos días gran número de jefes distintas kabilas, acusados mantener relaciones con nuestras oficinas.

Ayer se realizaron los convoyes a Peñón y Alucemas, solo en parte, pues cambio brusco tiempo impidió descarga, que se efectuó sin hostilidad enemiga.

Comandancia General Melilla comunica se han presentado posición Drius individuos del Regimiento Melilla número 59, Cabo Manuel Pérez natural de Salamanca, y el soldado Juan Orreu, de Puerto de Santa María, que se encontraban prisioneros en Beniurriquel.

En provincias sin novedad.»

Muerto por un rayo

En el término de Llés, ocurrió el día 30 de mayo último, una

NOTICIAS

Continua imperando el calor ostensiblemente, habiendo transcurrido el día de hoy con firmamento encelajado y sol entrecalros.

—Gabinas, Gabardinas, Impermeables, Trajes, en CASA PUJOL.

—Queda abierto el pago de los haberes de Mayo de los Maestros del partido de Borjas. Mañana por la tarde se pagará en dicha ciudad.

¿Quiere V. ser Mecanógrafo? Academia Cots.—Estereria, 10.

—La niña de 8 años Dolores Calatayud, fué mordida por un perro, produciéndole una herida grave en el brazo derecho. Fué conducida al Dispensario para su curación.

—CASA particular, desea 2 huéspedes a todo estar. Razón, Caballeros 6, pral.

—En el Dispensario municipal fué asistido el sábado último un sujeto llamado Joaquín Robi, natural de Barcelona, el cual a consecuencia de hacer el viaje a pie desde Zaragoza, presentaba una inflamación en el pié derecho.

—No interesa un traje con género de buena calidad, si la confección es deficiente. Si quiere usted vestir elegante y sin reproche, encargue su traje en CASA PUJOL.

—Programa del concierto que ejecutará hoy en la plaza de Cataluña de 10 a 12 de la noche, la brillante banda del regimiento La Albuera:

- 1.º El As, pasodoble.
- 2.º Los cadetes de la Reina.
- 3.º Simil, fox-trot.
- 4.º Música, luz y alegría.
- 5.º Las Corsarias, paso-doble.

—CASA PARTICULAR desea dos caballeros a todo estar o solo comer, Cataluña, n.º 17 2.º.

—El domingo día 11 del actual celebrará el Círculo Mercantil e Industrial Junta general extraordinaria, para tratar de la conveniencia de adquirir en propiedad un local social; empezará el acto a las cinco y media de la tarde.

La Junta Directiva ruega a los Sres. Socios, que dada la importancia y gran trascendencia de este asunto para la vida futura del mismo, acudan puntualmente a la reunión.

—DINERO BIEN GARANTIDO.—Se facilita su colocación y se prestarán en primera hipoteca sobre Fincas, desde mil pesetas hasta cuarenta mil y se acenden en buenas condiciones fincas rústicas y urbanas o sean piezas de tierra y casas, situadas en la huerta de esta Capital y varias calles de la misma, encargados del arreglo de la documentación y de la compra-venta.

Caballeros, 7, 2.º.—Lérida.

—La guardia civil del puesto de Menarguens ha detenido y puesto a disposición del Juez municipal de dicho pueblo, a un sujeto llamado José Camarasa Estrada, de 42 años de edad, natural de Tragó de Noguera, quien agredió con un cuchillo a

LUMEN

Indiscutiblemente el mejor de
Elaborado en sus grandes

BODEGAS BILLAINAS S. A.

VINOS FINOS DE RIOJA

COGNAC "FARO"

Sucursal en Barcelona: Montaner, 26

GRAN CHAMPAN

preparación nacional, producto del público

grandes Cavas que en Haro posee

BODEGAS BILLAINAS S. A.

EL IDEAL

Número vuelto 10 céntimos

DIARIO REP

AÑO XXIV

LÉRIDA MARTES 6 JUNIO 1922

Redacción i Administración: A

L'ORFEÓ CATALÀ

L'arribada

Com s'havia anunciat, el tren especial que conduïa al Orfeó Català a Lleida, arribà a l'estació a les 2'10 del migdia.

A la mateixa hora a cà la vila s'estaba organitzant la comitiva que havia d'anar a rebre als cantaires.

Havien vingut a Lleyda per a altre homenatge a la primera entitat coral de Catalunya els orfeons de la província, «Nova Tàrraga», «Cerverí», «Joventut de Bellpuig», «Balaquerí»... amb les respectives senyeres.

Aquests junts amb els de Lleyda, «Lleydatà», «La Lleyda Nova», «Liceo Escolar», etc., anaren a rebre al Orfeó, formant part de la comitiva en que hi figurava l'Ajuntament en Corporació i representacions de la Diputació, autoritats, entitats i poble.

L'espera dels orfeonistes a l'estació, des de l'arribada del tren fins que arribà la comitiva que els anà a rebre, es feu un xic pesada, mes les manifestacions d'espontani entusiasme

la ciutat, l'Orfeó Català cantà el seu himne: el «Cant a la Senyera».

En acabant, els aplaudiments i els visques donaren als orfeonistes l'impressió del entusiasme que havia despertat la seva arribada en el nostre poble.

La recepció

Tot seguit, al saló de sessions del Ajuntament es celebrà l'acte de recepció canviant-se les salutacions entre l'alcalde, Sr. Estadella en nom de la ciutat i'l president del Orfeó Sr. Cabot en nom dels cantaires.

El senyor Estadella feu un breu i sentit discurs de salutació que fou igualment correspost pel senyor Cabot, agraïnt la rebuda que Lleyda havia fet al Orfeó Català.

El públic va volguer que parlés el mestre Millet, més aquest va excusar-se. No es orador. No sembla tampoc que tingui ganes d'esser-ho. Es ben be un home d'acció.

Corresponent a les aclamacions del públic, va parlar nostre poeta. En Magí Morera

de sessions i els orfeonistes ren obsequiats amb distribuint-se per les dependències de

Mentre tant, l'Orfeó datà, que tenia al l'hostatjament dels anava compltat el a enviant a les cases d'ofert hostatge, a les que els hi corres

Tot es desenrotllava de perfecte, sense dent que vingués a ni a enterbolir, la que's respirava arre viu de l'agradosa via

Al Camp d'

Després de dinar, nistes anaven acud de Camp d' la Ciutat. E cares tota ells porta da la satisfacció de cursió a la nostra ci es desfeien en alal les atencions rebu nint en que potser n Català havia estat ho ha estat a Lleyda

Una comissió est rregada d'acomodar nistes en autos per

"El Ideal"

6 juny 1922

EL IDEAL

Número 6612 10 céntimos

DIARIO REPUBLICANO

Francisco González

AÑO XXIV

LÉRIDA MARTES 6 JUNIO 1922

Redacción y Administración: RIBALDA, MESTRE Y BLONDEL

TÉLEFONO NUMERO 80

NUMERO 6.631

L' ORFEÓ CATALÀ A LLEYDA

L'arribada

Com s'havia anunciat, el tren especial que conduïa al Orfeó Català a Lleida, arribà a l'estació a les 2:10 del migdia.

A la mateixa hora a cà la vila s'estava organitzant la comitiva que havia d'anar a rebre als cantaires.

Havien vingut a Lleyda per a altre homenatge a la primera entitat coral de Catalunya els orfeons de la província, «Nova Tàrraga», «Cerverí», «Joventut de Bellpuig», «Bala gueri»... amb les respectives senyeres.

Aquests junts amb els de Lleyda, «Lleydatà», «La Lleyda Nova», «Liceo Escolar», etc., anaren a rebre al Orfeó formant part de la comitiva en que hi figurava l'Ajuntament en [Corporació i representacions de la Diputació, autoritats, entitats i poble.

L'espera dels orfeonistes a l'estació, des de l'arribada del tren fins que arribà la comitiva que els anà a rebre, es feu un xic pesada, mes les manifestacions d'espontani entusiasme amb que s'els va rebre, feu passar tot seguit la mala impressió que l'espera havia pogut donar als cantaires.

Es donaren visques al Orfeó Català, que foren contestats amb altres visques a Lleida per part dels excursionistes i, tot seguit, als acords de la Banda municipal, s'organitzà novament la comitiva per a entrar a la ciutat.

Els carrers per on havia de passar l'Orfeó oferiren un bonic aspecte. Els balcons estaven endomassats, lluir-se, principalment, els colors de la bandera catalana.

En passar pels carrers, anant a cà la ciutat, els orfeonistes foren novament aclamats pel poble.

El cant de la Senyera

A la plaça de la Pàheria, on, malgrat l'intempestiu de l'hora, hi havia una gran gernació esperant oir la primera cantada del Orfeó, aplegades les senyeres a les portes de cà

la ciutat, l'Orfeó Català cantà el seu himne: el «Cant a la Senyera».

En acabant, els aplaudiments i els visques donaren als orfeonistes l'impressió del entusiasme que havia despertat la seva arribada en el nostre poble.

La recepció

Tot seguit, al saló de sessions del Ajuntament es celebrà l'acte de recepció enviant-se les salutacions entre l'alcalde, Sr. Estadella en nom de la ciutat i el president del Orfeó Sr. Cabot en nom dels cantaires.

El senyor Estadella feu un breu i sentit discurs de salutació que fou igualment correspost pel senyor Cabot, agraït la rebuda que Lleyda havia fet al Orfeó Català.

El públic va volguer que parlés el mestre Millet, més aquest va excusar-se. No es orador. No sembla tampoc que tinguí ganes d'esser-ho. Es ben be un home d'acció.

Corresponent a les aclamacions del públic, va parlar nostre poeta. En Magí Morera pronuncià un discurs molt breu en que s'hi contenia, bellament expressada, l'aspiració de que nostra vella Seu sigui aviat restablerta al art. Si això hagués estat avui—digué—totes les campanes haurien tocat a alegria per la vinguda dels cantaires.

Les senyoretas orfeonistes foren obsequiades amb xamosos ramellet de flors.

Es feu entrega al director del Orfeó d'una magnífica placa que l'Ajuntament, en nom de la ciutat, regala al Orfeó com a record de la seva estada a Lleyda.

També l'Orfeó Lleydatà, per ma del seu president, senyor Llobet, feu entrega al mestre Millet d'una altra placa artística amb que's fa record de la vinguda del Orfeó Català.

El lunch

Es donà per acabat l'acte de la recepció. Les senyeres quedaren depositades al saló

de sessions i els orfeonistes foren obsequiats amb un lunch, distribuïnt-se per les diferents dependències de la casa.

Mentre tant, l'Orfeó Lleydatà, que tenia al seu carrec l'hostatjament dels orfeonistes anava complint el seu comés, enviant a les cases que havien ofert hostatje, a les orfeonistes que els hi corresponia.

Tot es desenvolupà amb ordre perfecte, sens cap incident que vingués pertorbar ni a enterbolir la satisfacció que's respirava arreu amb motiu de l'agradosa vida.

Al Camp d'Esports

Després de dinar els orfeonistes anaven acunt al peu de Cançó, l'edifici on les seves cares tots ells porven plinades de satisfacció dia seva excursió a la nostra utat. Tots es desfeien en abances per les atencions rebles convenint en que potserai l'Orfeó Català havia estarebat com ho ha estat a Lleyda.

Una comissió cava encarregada d'acomod als orfeonistes en autos pi a portar-los al Camp d'Esports.

Era aquesta una operació llarguíssima i enginosa, car els autos escassejaven doncs els particulars que esperaven no varen acudir. I camí s'havia de fer, donc amb tres omnibus que per més que apretaven de valentia podien complir el seu comé com hauria desitjat la Comidó.

Peró, sortosament, tot es va fer. Tots els orfeonistes foren conduïts al Camp en mitg de la més gran alegria.

El Camp d'Esports oferia un cop de vista magnífic. Un dia esplèndid, meravellós. Corria un aïret que aemperava la forta calor que fei. El Camp ple d'una gernació immensa curull de flors, de llum, d'alegria de bullici constituïa una nota de calor corpulent.

La Junta de Joventut Republicana havia organitzat un partit entre'l Centri d'Esports de Sabadell, de primera categoria i el nostre team. El camp de futbol estava magnífic de públic; els orfeonistes varen

ésser acomodats tots i, una vegada donada la senyal pel àrbitre senyor Viñes, els dos capitans dels equips varen anar a demanar al senyor Cabot, digníssim president del Orfeó Català, que tirés al kik-off, a lo que va accedir de seguida.

Després dels hurras de consuetut el senyor Cabot, en mitg d'una ovació va donar el primer cop de peu a la pilota i el partit fou començat.

Finí aqúest, els mateixos autos retornaren als orfeonistes als respectius allotjaments.

Vàrem preguntar a algú d'ella la seva impressió respecte al nostre Camp d'Esports i tots estaven admirats de trobar a Lleyda un lloc tant poc comú en tota Catalunya.

El temps, veritablement esplèndid, contribuï extraòrdinariament a que l'estada al Camp fos, per a tothom completament agradable.

I així finí la tarda, magnífic preludi del gran concert de la nit.

El concert

No fou cap sorpresa. Ja ho supòvem. Estàvem segurs del èxit més esclatant, el més meravellós, el més definitiu, i com que va ésser així, per aixó diem que'l concert no fou cap sorpresa.

La glòria, aquesta glòria quasibé inassequible per tots els que la cerquen, auriola en lluernadora aquesta portentosa institució. L'èxit ja no té secrets, la màgica veu del Orfeó Català és com aquella paraula cabalística de les rondalles a la quin só s'aplanen les muntanyes, s'aparten els rius, s'enreïra la mar i's parteixen les roques.

Molts dels que coneixien al gunes composicions que va cantar l'Orfeó varen fer una manifestació que es tot un àct d'elogi en favor seu: les varen trobar extraordinariament senzilles, i no obstant, la major part d'elles son aquelles mateixes composicions que tantes dificultats, que tants trencacolls presenten quan un altre orfeó les posa en assaig i és que l'Orfeó Català té un

domini tant extraordinari i una seguretat tant incomparable en tot el que canta, que les seves interpretacions surten plenes de la màxima senzillesa. Les dificultats tècniques hi son ten fàcilment vensudes que, les més grans acaben per semblar la cosa més senzilla del mon, i'l públic les escolta des cansat en absolut, sense que li passi per la ment l'idea de dificultat i molt menys la de perill. I, està clar, en aquesta forma no hi ha res que no sigui senzill, sobretot els contraccants i la perfecta transparència de totes les veus, les quals arriben al públic—si convé que hi arribin—amb una claretat absoluta.

En canvi, quan es tracta de produir un acord conjunt, un acord perfectament empastat, també l'Orfeó alcança la màxima senzillesa perque no se sent més que una veu resultant, suma de totes les que componen l'acord amb una unitat absoluta d'un timbre encisador.

I aixó fou tot el concert: un efilall de meravelles, una garlanda de preciositats que va timbre el públic tota la nit amb el oor en sospens.

Si el mestre Millet s'hagués hagut de deixar portar per les ovacions estruendoses que esclataven al final de cada cançó, encara cantaríen ara. Primerament va repetir les cançons que obtenien una ovació més perllongada, però, com que a mida que avençava'l concert els aplaudiments eren més llargs, més grans, més insistents, davant de la perspectiva de no acabar mai va determinar limitar les repeticions, car el concert s'havia d'acabar una hora o altra. Així i tot es varen haver de repetir «El fill de D. Gallardó», «Els fadrins de Sant Boi», «Sant dilluns» i «Kalinka» no perque aquestes fossin millors ni més lpreferides, perque segurament que'l públic no's decantaria per cap de les cançons cantades. Si l'una és hermosa, l'altra ho és més encara.

De totes maneres fem cons-

(Continua en la 4.ª pàgina)

tar l'impressió profundíssima causada per «El Noi de la Mare», «El cant dels ocells», «O Magnum Misterium», «Divendres Sant», «Els remers del Volga», «Negra Sombra», «Ave Verum» i «Ocellada».

Al final del concert una ovació atonadora esclata unànim de tot el teatre i «Els Segadors» foren demanats amb una insistència emocionant, i fou cantat el nostre himne i es cotat a peu dret per tota la concurrència que no's cansava d'aplaudir amb foll entusiasme.

El teatre estava, com es pot suposar: no ple, sino atapeït, saturat i a fora, escoltant a través de portes i finestres una gernació com la que hi havia dins.

El local estava tot ell ornat amb garlandes d'erva i flors. L'escenari, amb una encertada decoració de damasc roig, ple de llum i amb les senyeres dels demés Orfeons fent guarda d'honor a la gloriosa senyera del nostre incomparable Orfeó Català.

Segon Concert

No sabem pas qué dir-ne, no tenim en aquests moments el cap prou clar, l'esperit prou seré per donar una ressenya d'aquell concert memorable. Cada composició superava a la anterior. L'ambient anava pujant de temperatura, l'ànima s'anava exaltant i una dolça nerviositat corria per la sala.

L'Orfeó Català no era nou, ni molt menys pel qui escriu aquestes ratlles; totes les composicions que ha cantat a Lleida, excepte tres, ens eren ben conegudes, i així i tot, hem de confessar que totes ens van semblar noves. Es difícil que oblidem fàcilment la portentosa interpretació de «L'hereu Riera», blada en mig d'una ovació aixordadora d'«El cant dels ocells», de «Les flors de Maig», «l'Emigrant», «Cançó de Nois», «La Nostra vrema», «La Mare de Deu», «La mort del escolà», «Cançó de Nadal» de Romeu, «Les campanes de Nadal» i el «Credo». Fou prodigiós, verament prodigiós. El públic estava frenètic, corria una emoció intensíssima, una veritable esgarripança. Mirant les cares es veien les senyals inequívokes que hi havia deixat la cançó passada. Ulls plorosos, cares congestionades, mocadors rebregats nerviosament; unes cares extraordinàries. No calia pas que preguntessin la seva impressió a ningú, en la seva cara la veïen tant clarament reflexada com si les sensacions haguessin devingut un objecte material i ponderable.

Està clar que tot aixó hi

contribuïa aquesta mena de miracle de la visguda del Orfeó Català a Lleida, retopia molts anys somniada i realitzada a la fi; la forma meravellosa, indescriptible com Lleida ha rebut al Orfeó; l'èxit immens que ha tingut; el públic inveroesmil que ha acudit als dos concerts; la gentada immensa que no puguent cabre al teatre l'escoltava amb reualliment religiós des de fora; la forma verament esplèndida amb que's lleidatans han hostatjat i tractat als orfeonistes; la satisfacció que tots ells demostraven a la cara i de paraula, tot aixó fou, ja ho sabem, el principal factor del èxit que's dos concerts van obtenir, però, si tot aixó ha influït en el públic també ha influït en els cantaires i els ha fet superar se a sí mateixos cantant com poques vegades, potser cap, havien cantat.

I així es comprén aquell «Emigrant» brutalment sentit, aquella «Cançó de nois» tant fresca, tant vibrant, tant alegre, aquella «Mare de Deu» única, impossible de descriure, com «La mort del escolà»... i totes, vaja, sens excepció.

I al final el «Credo», aquell final, aquella exaltació, aquell «Amén» electrisador que va aixecar al públic en massa en una ovació delirant que va ofegar els darrer compassos.

Bu fi, aquestes impressions no son més que per a sortir del compromís. L'emoció exacta, la mida justa de la sensació experimentada, aquesta queda dins, inèdita, inexpressable perquè no hi ha manera de posar-la en lletres.

Al acabament del concert els orfeonistes varen treure's els mocadors i's varen retirar del escenari, després d'haver cantat «Els Segadors» acomiadant-se de Lleida i eonant visques.

El públic va correspondre igualment i tot el teatre va cubrir-se de mocadors, una magnífica bellugadissa blanca expressava l'entusiasme del públic i, durant una bona estona, el voleïar dels mocadors fou una nova meravella del succés.

El retorn

Peró, no's va acabar aquí. La gent va esperar als orfeonistes i els va acompanyar fins al darrer moment.

A l'estació hi havia un tren especial preparat i una gernació immensa s'atapeta per tot el llarc del andén frissosa de demostrar a aquella colla d'artistes el seu agraïment sense límits.

Al arrencar l'tren l'espectacle devingué un ponent, volaren mocadors i bàrrets, «Els Segadors» eren entonats

amb entusiasme delirant per tothom pels que se'n anaven i pels que's quedaven; visques al Orfeó Català, a en Millet, a Catalunya, a la Fornells—a aquest rossinyol humà—i a Lleida.

Passaven els vagons i semblava que de cada orfeonista n'haguessin sortit deu més, tots cantant, tots cridant visques, tots fent voleïa els mocadors. I abaix el públic, Lleida sencera, corresponia justament com es mereix l'Orfeó l'Orfeó Català.

I el tren va desaparèixer emportant-se'n una il·lusió i deixant en terra lo que no hi ha paraules per expressar...

juny 1922

guarnits com els dies de gran solemnitat se ovacionaba als excursionistes.

Al arribar a la Pàteria i cantat l'himne a la Senyera per l'Orfeó, s'obsequià al mateix amb un lunch en els salons de ca la Ciutat.

El concert del diumenge

Mal s'havia vist el Teatre dels Camps Elisis tant ple de públic com el diumenge a les deu de la nit.

Com a detall demostratiu farem constar que algunes centenars de persones se quedaren sense pogué fruir del concert per estar venudes totes les localitats.

Al apareixer els orfeonistes al escenari foren aclamats pels oïers amb aplaudiments sorollosos, quins no tingueren solució de continuïtat en tot el concert mes que en les estones que cantava l'Orfeó i encara no en totes.

Recordis sino la brillant execució de «Els Segadors». No incurria el cronista en la vulgaritat de dir que el concert constituïa una vera solemnitat musical, que l'eficàcia i l'just i l'empat dels moments era perfecta, que Mestre Millet lograva efectes verament corprementors, que el programa fou escullit, tot això sobra al tractar-se d'una agrupació musical quin nem glorios amb justícia ha passat les fronteres de Catalunya i d'Espanya.

- A la Catedral -

Al punt de les dotze d'ahir començà una missa reanada pel M. I. S. Degà en obsequi als Orfeonistes. S'exposà el Sant Drap durant la qual se cantà el motet «Eli dormi». Així mateix s'executaren a continuació «El cel blau» i la «Pregaria a la Verge del R. m. i» del mestre Millet i el motet gregorià «Psallite, alleluia». No cal dir que a la Catedral tampoc s'hi cabia, essent molts els que tingueren que entornarse malgrat l'ha verhi anat mitja hora avans de comensar.

Final la solemne cerimònia religiosa amb l'aderació, pels Orfeonistes i nombrosa concurrència, del Sant Drap.

Tan nombrosa era que no's recorda aglomeració igual dins del nostre primer temple.

- El concert d'ahir -

A les quatre de la tarda i amb un plé sols comparable al del diumenge tingué lloc el segon i malhauradament, per ara, últim concert del Orfeó Català.

Tot ell fou un seguit d'aplaudiments. No volém fer especial menció de cap peça del programa perquè no fos cas que s'enfadessin les altres ja que la execució de totes mereix singulars elogis. També foren cantats a petició del públic «Els Segadors» que foren escoltats amb entusiasme i a peu dret.

Al finalitzar l'acte els orfeonistes i el públic s'acomiadaren, voleiant els mocadors i barretines i cridant-se visques a Lleida i al Orfeó Català.

La marxa

Seguidament l'Orfeó acompanyat ben bé d'un miler de lleidatans i les Autoritats locals, emprengué el camí de l'estació.

Avans de marxar el tren, lo mestre Millet amb un breu parlament va donar les gracies per la gran acollida que els va fer Lleyda, abraçant molt emocionat al Batlle senyor Estadella i fou despedit l'Orfeó amb forsa aplaudiments i visques a Catalunya, Lleida y al Orfeó Català.

Nosaltres l'acomíadem amb un: A reveure! ensemps els felicitém i els donem grans mercès per l'honor que han fet a Lleida al visitarla.

També exteném nostre agraïment a la Comissió organitzadora i a tots quants han donat llur ment amb la seua cooperació a la festa d'aquesta Pàtria celebrada el passats dies de Pasqua gran de.

L'Orfeó Català a Lleyda

Per fi Lleida ha pogut asolir, o almenys tant desitjave; hostaljar a la primera entitat choral de nostra terra, la que ha escampat arreu la bona llavor del art musical en les seues dues primordials manifestacions estètiques i culturals, la música religiosa i la música patriòtica.

Per així mateix nom es sent com a bon lleidatà—jocs de retré, desde aquet periòdic, l'homenaje d'admiració i agraïment al Orfeó Català per lo molt que ha posat de la seua part en facilitar la seua vinguda a les terres lleidatanes i lamentafondament no poguer donar compte, complint el seu deure de cronista, amb la deguda extensió, de tots els petits detalls de la primera visita del Orfeó a Lleida.

L'arribada

A dos quarts de tres de la tarda del diumenge, i en tren especial arribaren els orfeonistes a l'estació.

Forts picaments de mans esclataren al entrar a les agulles el tren que els conduïa.

Cambiats els saluts de rúbrica la multitud qu'omplena l'estació i els orfeonistes s'organitzaren en comitiva.

Composaven la mateixa, ultra els nombrosos lleidatans, que particularment havian anat a rebre els visitants l'Ayuntament en Corporació baix la presidència del Batlle senyor Estadella, la Diputació i comissions dels Orfeons de Cervera, Tàrraga, Balaguer, Bellpuig i Lleida. La banda municipal donava també la veninguda a l'Orfeó tocant una benica marxa.

Pels carrers per hont passava la comitiva i desde els balcons casi tots

"El Diario de Lleida"

6 juny 1922

L'Orfeo Català a Lleida

El concert d'ahir a la tarda fou un altre grandios exitas. El públic vessava arreu, pels passadissos i galeries i a l'entorn del Teatre.

L'Orfeo cantà amb perfecció insuperable i el públic hi responia amb unànimes i clamoroses ovacions. Al final, amb insistència patriòtica, exigí «Els Segadors», que provocaren estrepitoses ovacions.

Del teatre a l'estació, una gernació acompanyava els orfeonistes. L'andén, ple de milenars de persones, entre elles autoritats i personalitats. Aclamacions. En Cabot dona afectuós comiat: visques, aplaudiments, capells en l'aire, voleiar de mocadors. «Els Segadors» entonats per l'Orfeo i el poble.

La gernació s'estenia al llarg de la via fins al pont, i després fins al canal aplaudint i victorejant.

A Mollerusa i a Belllloc als andens gran concurs de públic, aplaudint al pas del tren. A Tàrraga obri-garen a baixar En Millet i l'abraçaren.

L'Orfeo arriba a la una de la matinada, essent rebut per les famílies dels orfeonistes.

Ha estat una excursió triomfal, admirable per l'entusiasme, la cordialitat, la germanor i el patriotisme. Bé per Lleida.

"La Ven de Catalunya"

6 juny 1922

(Edició del matí)

Lleyda a l'Orfeó Català

A les dues de la tarda arribà el tren especial reservat a l'Orfeó Català. Una gernació omplia l'estació i voltants. L'entrada a la ciutat ha estat animadíssima i entusiasta.

Precedia l'herald tocant les trompetes, muntat a cavall i guiat per patges, seguien les sumptuoses senyeres de tots els orfeons de les comarques veïnes i de Lleyda. Els choristes lleidatans, l'Orfeó Català amb la seva senyera, l'Ajuntament en corporació, precedit dels macers, la bandera de la ciutat, els regidors i alcalde amb les insígnies, el president de la Diputació i nombroses corporacions locals i la minoria municipal.

El poble aplandia i aclamava l'Orfeó. Els balcons i finestres dels carrers del curs estaven gairebé tots empallats, molts d'ells amb draperia i banderes catalanes.

Una gernació l'esperava als Porxos de la Paheria i carrer Major.

En entrar a la Plaça de la Paheria el poble saludà la senyera amb aplaudiments, i en empunyar la batuta ressona una gran ovació entre la gernació del carrer i balcons.

Amb un absolut silenci l'Orfeó entonà el «Cant de la senyera», davant de la Paheria (Casa de la Ciutat) i és ovacionat.

Els orfeonistes omplen la sala del Consistori, i l'alcalde els dona afectuosa benvinguda i els diu que Lleyda és tota per ells. En Cabot remercia la grandiosa rebuda, i les amicals paraules de l'alcalde. Tòthom demana que parli En Millet, i ell pronuncia sentides paraules d'agraïment. A insistent prec de tota la concurrència parla l'eminent poeta lleidatà, Morera i Galícia, que pronuncia una sentidíssima poesia dient que voldria poder restaurar la Catedral Vella perquè l'altívol campanar repiqués a festa saludant la representació de Catalunya musical, el gran Orfeó Català.

Tots són aclamats. El públic esclata en aclamacions a Catalunya, a l'Orfeó i a En Millet.

Orfeonistes i autoritats són obsequiats esplèndidament amb refrescos.

L'alcalde fa ofrena a En Millet d'una artística placa, perquè l'Orfeó servi un perdurable record de l'afecte amb què Lleyda ha rebut la seva visita.

L'Orfeó Lleydatà també li ofrena un artístic pergami amb una entusiàstica endreça.

Les principals famílies lleidatanes s'emporten les senyorettes orfeonistes i gran part dels homes donant-los esplèndid i generós estatge en llurs cases.

Els joves lleidatans acompanyen les senyorettes orfeonistes a l'estatge i les obsequien amb rams de flors.

A la tarda, en grans automòbils, tots els orfeonistes són portats al gran diós Camp d'Esports de la Joventut Republicana, a presenciar el partit de futbol entre els equips de Lleyda i Sabadell. Els atletes fan una cursa de salts. Els nadadors omplen la grandiosa piscina. A la pista hi ha curses de patins, bicicletes i motos.

En autos tornaren a la ciutat. Els orfeonistes són objecte d'atencions particulars. A la major part dels establiments no els cobren el que compren. Les famílies han passejat en autos a llurs hostes orfeonistes pels voltants de l'horta.

Hi ha en tots aquests obsequis una unanimitat encisadora. Són fets per persones de totes opinions polítiques, com si es moguessin a impuls d'un sol ideal.

La Casa Consistorial i altres edificis corporatius tenen els balcons empallats i a la nit estan esplèndidament i extraordinàriament il·luminats.

EL CONCERT DELS CAMPS ELISIS

Fou un acte extraordinari. Ja fa dies que estan despatxades no sols totes les localitats, sinó fins les entrades generals.

La gernació no és tan sols de Lleyda sinó de les principals viles de la comarca.

El grandios parc està ple de concurrència. El teatre, ornamentat tot amb garlandes de flors. A les llotges, les principals famílies i les més distingides personalitats. A les butaques, una selecció de la ciutat i de les viles veïnes. A la graderia i passadissos, una gernació immensa. A fora, als voltants del teatre, una grandiosa concurrència.

En entrar a l'escenari, l'Orfeó és aclamat entre aplaudiments. Entren les cinc senyeres dels Orfeons comarcals. La de l'Orfeó Català i el mestre Millet són ovacionats. El públic vibra d'entusiasme.

S'entona el «Cant de la senyera» i tota la concurrència l'escolta de

peu dret i l'ovació. El públic esclata en aplaudiments abans d'acabar l'execució de les composicions, i després demana el bis.

L'Orfeó està admirable de matització, malgrat les molèsties del viatge i les emocions de la tarda que han sofert els orfeonistes. L'execució resulta una meravella artística i el públic mostra a cada moment una gran satisfacció, exigint la repetició. El tenor Vendrell, en la «Kalinska», fou objecte d'una grandiosa ovació.

Al final el públic, unànime, demanà al mestre Millet que es cantessin «Els Ségadors», que, després d'una gran insistència foren cantats, estant tota la concurrència de peu dret, aplaudint i victorejant Catalunya. En acabar, l'ovació fou formidable.

A LA CATEDRAL VELLA

Ahir, els orfeonistes, en autos, van pujar a visitar aquesta preuada joia de l'art romànic, un dels monuments més grandiosos de la nostra terra. Els van acompanyar un senyor canonge i el cantor del Campanar de Lleyda, l'admirable poeta En Magi Morera i Galícia, que els van donar explicacions per a apreciar en tot el seu valor el mèrit de la Catedral Vella, que està clamant de tots els catalans una restauració.

En baixar de la Catedral Vella els orfeonistes van anar a oir missa a la Catedral Nova. La concurrència hi era immensa. Van cantar inspirats motets, entre ells «A la Verge del Remet», «Al Cel blau» i «Psallite», causant una profunda emoció.

A la tarda donaren el segon concert, que fou, com el primer, un grandios esdeveniment artístic.

La visita de l'Orfeó té tots els caràcters d'una grandiosa solemnitat artística i patriòtica.

"La Veu de Catalunya"
6 juny 1922

(edició del matí)

L'ORFEO CATALÀ

VISITA A LA CATEDRAL VELLA

El dilluns, de bon matí, els orfeonistes s'escamparen per la ciutat i els seus voltants, essent objecte de la més simpàtica curiositat de part dels lleidatans i dels comarcans. A Lleyda hi havia una afluència de gent dels pobles tal com si fos festa major i és de doldre que molts no poguessin entrar als concerts, perquè no hi havia, no ja localitats, sinó ni entrades.

Els orfeonistes, durant tot el matí, visitaren la presa del canal de Serós, la milenària església de Sant Llorenç, exemplar interessantíssim de l'art arquitectònic i sumptuari, en el qual es poden admirar tots els estils des del romànic més primitiu.

El major nucli fou portat en grans autònibus des de la nova «Banqueta del riu Segre» (que apar un moll del Sena de París) fins dalt el cim del puig del castell que encloïa la cèlebre Catedral Vella i l'esvelt i al·terós campanar tan superbament cantat pel gran poeta Magí Morera i Galícia.

ELS MILITARS I ELS ORFEONISTES

Cal consignar que els orfeonistes foren rebuts i atesos de la manera més cortès i afectuosa per tota la tropa de la guarnició del castell, des del tinent coronel del batalló d'Albuera, fins al més modest soldat. Tots sabien que els visitants eren els components de l'Orfeo Català, i alguns dels oficials havien concorregut al concert de la nit anterior.

Cada colla d'orfeonistes era guiada, en la seva visita, per un oficial o un sargent de quota, que amb el major interès els anaven assenyalant aquell tresor d'art que encloïen els famosos capitells de les columnes de la grandiosa nau romànica, aquella bellesa de portalades, i per damunt de totes el cèlebre portal dels Fil·lois.

Una de les colles fou acompanyada pel tinent coronel en persona, que va tenir l'encertat gest d'obsequiar aquell estol d'artistes reunint la banda de música del regiment i disposant que es donés un petit concert. El músic major va tenir el bon gust de dirigir una composició del colós de la música, el gran Beethoven. Els orfeonistes ovacionaren els músics militars.

Els més ardits s'enfilaren al cim de l'enlairat campanar per a gaudir, amb més amplitud, del magnífic espectacle panoràmic d'aquella uberrima plana de Lleyda, coberta d'arbrada, brodada d'hortes, regada pel caudalós riu Segre i animada pel salt

de l'altar de la Pietat a l'altar major, mentre l'Orfeo cantava «Dormi fili», motet religiós, amb música del mestre Pedrell, sobre una lletra del segle XII.

En començar a cantar l'Orfeo, es féu un silenci absolut, corprendor. Comença la missa, i mentre se celebrava l'Orfeo cantà «Psaltes», alleluia gregoriana del segle X; la secció de senyoretas cantà la «Pregària a la Verge del Remei» (capella de la veïna Plana d'Urgell), i en conjunt «Al cel blau», ambdues composicions del mestre. Al moment de l'elevació el mestre Comella tocà amb una improvisació en la qual s'endeïnaven les notes d'«Els Segadors».

Acabada la missa, l'Orfeo adorà la sagrada reliquia.

En sortir del temple aquella gernació s'estacionà al carrer i plaça de l'entorn i en les seves converses amb els mestres i orfeonistes els felicitaven i els dirigien altres expressions de simpatia.

Tota la població n'està satisfetíssima de la visita de l'Orfeo. Quan els orfeonistes entraven a algun bar a beure, o en altres establiments a comprar petites coses, no volien que paguessin. Les famílies esperaven les senyoretas que els havien tocat com a hostes, i les acompanyaven cap a l'interior de la ciutat.

Aquesta seguia tenint tots els carrers amb els balcons empallats. Fins n'hi havia als carrers de la costa del castell. La Casa Consistorial (l'antiga Paheria), tenia els artístics finestrals romànics de la plaça i del pati interior, amb draperia de vellut carmesí, amb escuts brodats. La façana que dona a l'espaiosa «Banqueta» i al riu tenia hispada la bandera de les quatre barres. Les balconades de la Diputació i altres corporacions, totes també empallades.

EL SEGON CONCERT

A quarts de quatre sortien de la Paheria, on estaven dipositades les senyeres del Liceu Escolar, de l'Orfeo Lleyda Nova, Orfeo Balaguerí, Orfeo Cerverí, Orfeo Nova Tarrega, Orfeo Joventut de Bellpuig, amb les comissions de cada Orfeo. El nombre públic que ja acudia als Camps El·lísis, obria pas a aquell seguit de senyeres i molts es treien capells i gorres saludant les insígnies de les entitats patriòtiques.

El magnífic, parc de grandiosa i atapeïda arbrada dels Camps El·lísis, era envaït per una corrua interminable de gent, que contemplava l'arribada dels orfeonistes. Els cafès del

lloc, Cumellas Ribó: «Els tres tambors», Lambert, i «Cançó de Nadal», mossèn Romeu. Les cardanes «La nostra verema» i «La sarda de les monges», d'En Morera.

Totes molt aplaudides. Algunes bisades. L'Andreu Fornells i l'Emili Vendrell, ovacionats en els «solos».

També ovacionada, en la segona part, la secció d'homes, en cantar «Les flors de maig», d'En Clavé; «L'emigrant», d'En Vives (que causà una profunda emoció i s'obligà a bisar), i la humorada «Cançó de nois», de Grieg, que provocà grosses riallades.

Les tres seccions cantaren «Les campanes de Nadal»; Comes; «La Mare de Déu», deliciosament interpretada; «La mort de l'escola», emocionant interpretació, molt aplaudida, i ovacionada la Fornells en tornar de fer les quatre notes del violí.

El Credo de la Missa del Papa Marçal, amb tota la seva grandiositat, fou escoltat amb un religiós silenci. El públic seguia, suggestionat, les meravelles de la composició i de l'execució, que En Millet portà amb inspirada mestria i l'Orfeo amb una disciplina, amb un entusiasme i amb una potencialitat de veus admirables. Ja abans d'acabar aquell «amén» imponderable, el públic en massa s'alçà dret, exaltat, aplaudint, allargant els braços, aclamant l'Orfeo i el mestre Millet. Fou un espectacle de multitud profundament emocionant.

COMIAT PATRIÒTIC

I aquell moment d'entusiasme artístic girà sobradament i es tornà patriòtic, i amb la mateixa vehemència demanava insistentment a En Millet que es cantessin «Els Segadors». I no hi havia més remei que cantar-los i es cantaren en mig d'una frenètica exaltació patriòtica; cala vers cada estrofa de l'himne eren subratllats amb aplaudiments dels que no es podien retenir, esclataren ovacions, que foren coronades amb visques, amb aclamacions a la pàtria, a l'Orfeo, a En Millet, a Lleyda, mentre els orfeonistes avançaven vers la boca de l'escenari, seguits per les senyeres, enlairant les barretines al·les i voleiant els mocadors al·les, i la gran gernació enlairava capells i voleïaven mocadors i es creuaven visques i afectuoses veus de comiat i a reveure.

Fou un espectacle de germanor que perdurará sempre en la pensa dels que ho presenciaren.

LA GERMANOR

Ha estat una cosa admirable: han

"La Veu de Catalunya"

7 Juny 1922

L'ORFEO CATALÀ A LLEYDA

VISITA A LA CATEDRAL VELLA

El dilluns, de bon matí, els orfeonistes s'escamparen per la ciutat i els seus voltants, essent objecte de la més simpàtica curiositat de part dels lleidatans i dels comarques. A Lleyda hi havia una aflluència de gent dels pobles tal com si fos festa major i és de doldre que molts no poguessin entrar als concerts, perquè no hi havia, no ja localitats, sinó ni entrades.

Els orfeonistes, durant tot el matí, visitaren la presa del canal de Serós, la milenària església de Sant Llorenç, exemplar interessantíssim de l'art arquitectònic i sumpuàri, en el qual es poden admirar tots els estils des del romànic més primitiu.

El major núvol fou portat en grans autobusos des de la nova «Banqueta del riu Segre» (que apar un moll del Sena de París) fins al cim del puig del castell que enclou la cèlebre Catedral Vella i l'esvelt i altíssim campanar, tan superbament cantat pel gran poeta Magí Morera i Galícia.

ELS MILITARS I ELS ORFEONISTES

Cal consignar que els orfeonistes foren rebuts i atesos de la manera més cortès i afectuosa per tota la tropa de la guarnició del castell, des del tinent coronel del batalló d'Albuera, fins al més modest soldat. Tots sabien que els visitants enen els components de l'Orfeo Català, i alguns dels oficials havien concorregut al concert de la nit anterior.

Cada colla d'orfeonistes era guiada, en la seva visita, per un oficial o un sargent de guita, que amb el major interès els anaven assenyalant aquell tresor d'art que enclouen els famosos capitells de les columnes de la grandiosa nau romànica, aquella bellesa de portalades, i per damunt de totes el cèlebre portal dels Fil·lols.

Una de les colles fou acompanyada pel tinent coronel en persona, que va tenir l'encertat gest d'obsequiar aquell estol d'artistes reunint la banda de música del regiment i disposant que es donés un petit concert. El músic major va tenir el bon gust de dirigir una composició del colós de la música, el gran Beethoven. Els orfeonistes ovacionaren els músics militars.

Els més ardits s'enfilaren al cim de l'enlairat campanar per a gaudir, amb més amplitud, del magnífic espectacle panoràmic d'aquella uberrima plana de Lleyda, coberta d'arbreda, brodada d'hortes, regada pel caudalós riu Segre i animada pel salt d'aigua de la presa del canal de Serós i albirant les importants obres que s'estan fent per a l'enllaç dels ferrocarrils que hi conflueixen.

Els orfeonistes, en pendre comiat dels militars, ho feren efusivament, i en davallar cap a ciutat comparaven aquells militars amb els que havien trobat a Vich, i a Reus i a Girona, en visites semblants. Tots digueren un record d'agraïment i simplicitat a la guarnició del castell de Lleyda.

Tots també recorden amb dol patriòtic l'estat en què es troba la meravellós Catedral vella de Lleyda, glòria «xocosa de l'art i de la història de Catalunya»; tots esperen amb delit que la fantasia poètica del gran Morera i Galici sigui realitzada: que el Govern de Catalunya tingui ocasió, poder i mitjans per a restaurar aquell famós monument i que les campanes d'aquell campanar, com les de l'església de Santa Caterina quan Sant Ramon tornà de Mallorca, puguin repicar a festa quan l'Orfeo torni a Lleyda.

A LA CATEDRAL NOVA

Fou una cosa extraordinària. S'omplí de gom a gom. La conurrència hi era atapeïda. Hi feia una calor inaguantable. Hi havia una ramor de converses irreverent. Amb dificultat l'Orfeo Català pogué arribar al cor, on hi havia distingides personalitats. La Junta va anar a invitar el senyor Bisbe perquè es dignés començar a aquell acte religiós de l'Orfeo. Digué que les moltes ocupacions que tenia no li ho permetien.

El Capítol Catedral i en primer terme els il·lustrats senyors canonges magistrals i l'arxiver mossèn Altisen, com un obsequi a l'Orfeo varen portar solennialment l'ostensori que enclou la sagrada reliquia del Sant Boquer de Nostre Senyor Jesucrist des

de l'altar de la Pietat a l'altar major, mentre l'Orfeo cantava «Dormi feliç, motet religiós, amb música del mestre Pedrell, sobre una lletra del segle XII.

En començar a cantar l'Orfeo, es féu un silenci absolut, sorprendent. Comença la missa, i mentre se celebrava l'Orfeo cantava «Psalmite», alleluia gregoriana del segle X; la secció de senyoretas cantà la «Pregària a la Verge del Remei» (capella de la veïna Plaça d'Urgell), i en conjunt «Al cel blau», ambdues composicions del mestre. Al moment de l'elevació el mestre Comella tocà amb una improvisació en la qual s'endevinaven les notes d'«Els Segadors».

Acabada la missa, l'Orfeo adorà la sagrada reliquia.

En sortir del temple aquella gernació s'estacionà al carrer i plaça de l'entorn i en les seves converses amb els mestres i orfeonistes els felicitaven i els dirigien altres expressions de simpatia.

Tota la població n'està satisfetíssima de la visita de l'Orfeo. Quan els orfeonistes entraven a algun bar a beure, o en altres establiments a comprar petites coses, no volien que paguessin. Les famílies esperaven les senyoretas que els havien tocat com a hostes, i les acompanyaven cap a l'interior de la ciutat.

Aquesta seguia tenint tots els carers amb els balcons empallats. Fins n'hi havia als carrers de la costa del castell. La Casa Consistorial (antiga Paheria), tenia els artístics finestralis romànics de la plaça i del pati interior, amb draperia de vellut carmesí, amb escuts brodats. La façana que dona a l'esplanada «Banqueta» i al riu tenia hissada la bandera de les quatre barres. Les balconades de la Diputació i altres corporacions, totes també empallades.

EL SEGON CONCERT

A quarts de quatre sortien de la Paheria, on estaven dipositades les senyoretas del Liceu Escolar, de l'Orfeo Lleyda Nova, Orfeo Balaguer, Orfeo Cerverí, Orfeo Nova Tarrega, Orfeo Joventut de Bellpuig, amb les comissions de cada Orfeo. El nombre públic que ja acudia als Camps Elisis, obrí pas a aquell seguit de senyoretas i molts es treien capells i gorres saludant les insígnies de les entitats patriòtiques.

El magnífic parc de grandiosa i atapeïda arbreda dels Camps Elisis, era envoltat per una corrua interminable de gent, que contemplava l'arribada dels orfeonistes. Els cafès del parc eren concorregudíssims.

El teatre oferia un bell espectacle. Les columnes i l'ampit de les llotges eren ornamentats artísticament amb garlandes de flors. Al mig, un gran escut de Catalunya. La concurrència era grandiosa: a la immensa graderia del públic a la platea i llotges i als passadissos, arreu les persones hi estaven atapeïdes. Cal pensar que eren les quatre de la tarda, i, malgrat haver-hi tots els finestralis de bat a bat, la calor que s'hi sentia era xafogosa. A les llotges hi havia les més distingides famílies. En una d'elles hi ha hagut en els dos concerts el general governador militar i la seva família, que a cada concert s'ha retirat, com una mostra de delicadesa, en acabar la penúltima peça del programa. Entre la concurrència hi havia moltes sacerdots. A l'entorn del teatre, sota l'arbreda, hi havia una gentada que gaudia fragmentàriament de les cantades.

L'escenari presentava un encisador espectacle: les eixenides damiselles orfeonistes, amb les blanques mantel·lines de puntes, els vailets amb les barretines vermelles, els homes amb la gorra musca, presidits per la senyora de l'Orfeo Català, al mig de les sis senyoretas dels orfeons comarques esmentades. Aplaudiments entusiastes saludaren l'entrada de cada secció d'orfeonistes i cada senyora. En entrar el mestre Millet, se li tributà una formidable ovació.

Com en el primer concert, quan l'Orfeo entonà el seu himne, el «Cant de la Senyera», d'En Millet, tota la concurrència, absolutament tota, va alçar-se dreta i li tributà una formidable ovació.

A la primera part, hi havia harmonitzacions de vuit cançons populars: «Cançó de Nadal», «El pardal», «Sant Josep i Sant Joan», de Pérez Moya; «Muntanyes regalades», Sancho Marraco; «El testament d'Arne-

lia», Cumellas Ribba; «Els tres tambors», Lambert; i «Cançó de Nadal», mossèn Romeu. Les sardanes «La nostra verema» i «La sarda de les monges», d'En Mofera.

Totes molt aplaudides. Algunes bisades. L'Andreu Fornells i l'Emili Vendrell, ovacionats en els «sols».

També ovacionada, en la segona part, la secció d'homes, en cantar «Les flors de maig», d'En Clavé; «L'emigrant», d'En Vives (que causà una profunda emoció i s'obligà a bisar), i la humorada «Cançó de nois», de Grieg, que provocà grosses riallades.

Les tres seccions cantaren «Les campanes de Nadal»; Comes; «La Mare de Déu», deliciosament interpretada; «La mort de l'escola», emocionant interpretació, molt aplaudida, i ovacionada la Fornells en tornar de fer les quatre notes del violí.

El Credo de la Missa del Papa Marcel, amb tota la seva grandiositat, fou escoltat amb un religiós silenci.

El públic seguia, suggestionat, les meravelles de la composició i de l'execució, que En Millet portà amb inspirada mestria i l'Orfeo amb una disciplina, amb un entusiasme i amb una potencialitat de veus admirables. Ja abans d'acabar aquell «amén» imponderable, el públic en massa s'alçà dret, exaltat, aplaudint, allargant els braços, aclamant l'Orfeo i el mestre Millet. Fou un espectacle de multitud profundament emocionant.

COMIAT PATRIÒTIC

I aquell moment d'entusiasme artístic girà sobtadament i es tornà patriòtic, i amb la mateixa vehemència demanava insistentment a En Millet que es cantessin «Els Segadors». I no hi havia més remei que cantar-los i es cantaren en mig d'una frenètica exaltació patriòtica; cala vers oada estrofa de l'himne eren subratllats amb aplaudiments dels que no es podien retenir, i esolaven ovacions, que foren coronades amb visques, amb aclamacions a la patria, a l'Orfeo, a En Millet, a Lleyda, mentre els orfeonistes avançaven vers la boca de l'escenari, seguits per les senyoretas, enlairant les barretines altes i voleiant els mocadors elles, i la gran gernació enlairava capells i voleïaven mocadors i es creuaven visques i afectuoses veus de comiat i a reveure.

Fou un espectacle de germanor que perdurà sempre en la pensa dels que ho presenciaren.

LA GERMANOR

Ha estat una cosa admirable: han callat totes les passions partidistes; totes les classes socials, des del republicà fins al capellà, tots s'han unit en un sol pensament, en una sola acció, per a col·laborar al més esclatant èxit d'aquesta visita de l'Orfeo Català, com si hi veïssim una representació de la patria.

Ni el més lleu incident desagradable ha entelat la brillantor d'aquestes esplèndides festes; la més franca, la més generosa simplicitat han trobat arreu els orfeonistes, que trobaven arreu i en tothom un company i un amic.

CAP A L'ESTACIÓ. LA MARXA

Per això el públic s'acostava als orfeonistes i, barrejat amb ells, en corrua llarguíssima, sortia dels Camps Elisis, embocava el pont, seguia per la Banqueta i la Rambla de Fernando i anava a omplir atapeïdament aquell andén. Mai no s'havia vist una tan immensa gernació.

Els orfeonistes ocuparen llurs llocs al tren especial, que ja estava allí preparat i rebien en paperines el sopar. El mestre Millet fou complimentat al seu departament per l'alcalde, senyor Estadella, pels regidors senyors Ballester, Ibars, Pinell, Costa, Martín, Palazon i Josa; pel president de la Diputació don Romà Sol; pel diputat don Alfred Pereña; pel canonge magistral; per l'arxiver mossèn Altisen, i pels senyors Robert i Daniel, que han estat l'ànima impulsora de l'organització de les festes; pel gran poeta don Magí Morera i Galícia, admirable pel seu entusiasme juvenil; distingides dames i belles i gentils damiselles, que volien estranyer la mà del mestre i dir-li paraules d'admiració.

D'un cap a l'altre d'andén es veuen braços que allarguen mans cap a les finestretes demanant una afectuosa

enclaxada de les notes i dels homes de l'Orfeo. Era un espectacle commovedor. En Joaquim Cabot, fent-se resó d'aquell moment psicològic, des de la finestreta va dirigir la seva calida i eloquent paraula a aquella afectuosa i entusiàstica multitud, dient-los que aquella manifestació la sentien al fons del cor; que no trobava paraules dignes d'expressar l'agraïment que tots sentien per la triomfal arribada, pel seguit d'atencions i obsequis que arreu havien trobat; per les ovacions que en els concerts havien rebut per aquella començada i grandiosa manifestació de comiat; que a tothom voldrien abraçar, i en la impossibilitat de fer-ho donava una afectuosa estreta de mà a l'alcalde, representant de la ciutat.

El senyor Estadella, que era baix, a l'andén, li allarga la mà i tot el poble esclata en ovacions.

«El record vostre perdurará sempre en nosaltres; el fruïrem tota la vida i sols voldríem haver merescut de vosaltres un sentiment semblant...» No pogué acabar perquè els aplaudiments i els visques ofegaren les darreres paraules.

Els pocs moments que restaren abans d'arrencar el tren serviren per a repetir les mostres d'afecte; a saludar uns i altres amb visques. L'ovació fou grandiosa quan En Morera donà un visca a Catalunya.

En sonar el senyal de marxa del tren esclatà una cridòria eixordadora, seguida d'un gran espetec d'aplaudiments i capells que s'enlairaven, mocadors que voleïaven mentre els orfeonistes i el públic entonaven a l'uníson l'himne de la patria.

La gernació que no oïa a l'andén s'havia situat als dos costats de la via fins al pont del riu i els aplaudiments i visques anaven seguint la marxa del tren com un reguero de polvora que s'anés encenent.

Quan ja creïem que s'havia acabat, en passa el pont, i ens disposàvem a seure i a reposar, a l'altra banda del pont, fins al canal també, hi havia colles de gent que aplaudien i vic-

tojeaven i voleïaven mocadors.

A l'Orfeo Català li ha estat difícil organitzar l'anada a la ciutat de Lleyda, perquè ho havia intentat tres vegades i sempre havien sorgit obstacles insuperables, però aquesta vegada hi ha entrat i sortit per la portalada gran del més esplèndid, de més espontani i afectuós entusiasme i unànime simplicitat i germanor de tota la ciutat.

Es de creure que l'Orfeo, amb els seus cants hi haurà sembrat bona xexa de germanor i d'entusiasme patriòtic que hi germinarà, creixerà i granarà esponerosament.

Però les mostres d'admiració i simplicitat no s'acabaren amb les de Lleyda, perquè en passar el tren per Molle russa, per Bell-lloch, grans aplaudiments de gent aplaudia i victorejava; a Tarrega, En Millet fou obligat a davallar del vagó i l'abraçaren i aplaudien i victorejaven els de dalt dels vagons i els de l'andén. A Cervera hi havia gent a l'andén que saludava els orfeonistes.

Després, aquests soparen, en mig de la més germanívola expansió. Aquell resum de juvenesa i d'entusiasme rediós dins de tan reduït lloc s'intensificava i esclatava de la manera més joiosa i simpática.

A Manresa davallà del tren per a dirigir-se cap a Sallent el simpàtic i bondados entusiasta i modest mossèn Josep Portells, director de l'Orfeo Sallentí, el qual havia acompanyat l'Orfeo Català aquests dies. Els orfeonistes li encarregaren una munió de records per a les famílies sallentines que els havien obsequiat tant i tantíssim quan l'Orfeo Català anà a Sallent dies enrera.

Després els vailets ja no pogueren aguantar més i s'adormiren, però el jovent seguí en les seves expansions i així arribaren a Barcelona, a un quart de dues de la matinada, plenament satisfets de l'èxit de l'excursió.

— Pare Pagès i Rueda.

La cofraria del silenci

Tot-hom sab que «Joventut Republicana» amb motiu de la vinguda de l'«Orfeó Català» i havent-se preparat la visita dels orfeonistes al Camp d'Esports, es va esmerar en preparar una festa digna dels visitants, procurant un partit de futbol amb un equip de primera categoria, unes demostracions d'atletisme i un petit concurs de natació.

Els orfeonistes anaren tots al Camp d'Esports, passant allí agradablement la tarda.

Aquesta galanteria de «Joventut Republicana» en obsequi dels orfeonistes, està sobradament pagada amb la satisfacció que ens produí la visita.

No es pas, doncs, una queixa el que anem a fer al parlar-ne ni una recordança indelicada del obsequi, que estimem

que ens el feren mes els orfeonistes acceptant-lo que nosaltres a'n ells oferint-los hi.

Ens volem referir solsament al silenci que determinats periòdics locals han guardat respecte a'n aquella visita dels orfeonistes al Camp d'Esports en les amples resenyes que han publicat de l'estada de l'«Orfeó Català» a Lleyda.

I en parlar d'aquest silenci, no ho fem pas tampoc en so de queixa. Al contrari. És per a nosaltres un argument mes de que sols l'odi contra «Joventut» es el que inspira als nostres adversaris. Odi sense capaire de noblesa, sense cap altre movil que l'enveja rof.

No es pas a nosaltres a qui fan el mal. Ni «Joventut» deixarà d'esser el que es perque ells callin, ni el Camp d'Esports deixarà d'esser admiració dels que'l visitin perque a'n ells els consumeixi l'enveja.

Quina culpa'n té ningú de que siguin tan pobres d'esperit!

“ El Ideal ”

8 juny 1922

Circumstàncies

El Diario de Lérida (i bolar) ha volgut treure partit de la vinguda del Orfeó Català a Lleyda, tractant de fer creure que era obra seva i dels radicals del rei.

Encara que no ho va dir aixís mateix, perquè la rialla dels que ho haurien sentit fora massa grossa, va dir que la vinguda del Orfeó coincidia amb el comandament dels seus i dels radicals a cà la Ciutat.

I's va quedar tant fresc, com qui diu: «Ara, que cadascú se'n prengui'l que vulgui».

No s'ha atrevit a tant com amb lo de la portada d'aigua, que l'hi va atribuir a en Costa, perquè ell va esser el que la va començar i el que va inaugurar l'horxateria de la plaça, ni com amb lo de la barana de la banquetta, quina construcció se l'ha volgut adjudicar sense recordar-se de la guerra que va fer amb motiu de que la majoria municipal de la data en que's va acordar la construcció la va encarregar al contractista senyor Aguiló.

Ha dit no més que ha coincidit la vinguda del Orfeó al seu comandament a cà la ciutat. És clar que perquè s'en adoni'l poble i després que ho atribueixi a qui vulgui. No cal parlar de l'espontaneïtat del Orfeó que feu la comanda al president de la Diputació per a que's preparés la seva vinguda que estava disposat a realitzar, com ho ha fet, pel seu compte...

No cal parlar-ne, perquè aixó fora enterbolir la circumstància.

I que cadascú s'en prengui'l que vulgui...

Aixís potser resultarà que la vinguda del Orfeó ha estat obra de la coalició integrista radical i la caiguda dels nius de les orenetes, obra del Orfeó mateix.

Está bé aixó de volguer treure partit de les circumstàncies encara que sigui amb motiu de la vinguda del Orfeó Català, que va combatre «El Diario» quan «Joveutut Republicana» l'anava a portar pel seu compte.

Pero diguem les totes. Diguem que en el període de comandament dels integristes i els radicals del rei, s'han executat a Lleyda dos condemnats a mort, cosa que no havia passat des de fa mes de cinquanta anys,

I que cadascú s'en prengui'l que vulgui...

Que es ben segur que ni trobarà quelcom mes atribuïble a la coalició integro-radical que amb la vinguda del Orfeó.

« El Ideal »

8 juny 1.922

El 'Orfeoó Catalá' y nuestro Alcalde

Honda satisfacción puede sentir don Salustiano Estadella al tener presente, que durante su mando al frente de la administración de la ciudad llegó a nuestra tierra el benemérito «Orfeoó Catalá».

Hace años que trabajábase para conseguir que esta visita se realizara, y por unas u otras circunstancias la inenmitable masa coral no pudo satisfacer los deseos de este pueblo.

Por esta vez, la voluntad, los firmes propósitos de nuestra primera

ración y afecto a la primera entidad orfeonista, y al satisfacer sus aspiraciones demostró cuan grande era su entusiasmo.

Mucho de cuanto se hizo se debe a don Salustiano Estadella.

No reparó en trabajos y sacrificios; la mayoría municipal una vez mas le dió su confianza, y colaboró en su obra, y así Lérida pudo conseguir el oír a Orfeón que es honra y gloria de Cataluña.

La recepción en la Casa Municipal fué un acto de sincera expresión hablaba el corazón.....

Y nuestro Alcalde en el salón de sesiones invadido por el público y orfeonistas, en medio de un silencio sepulcral se levantó pronunciando un magistral discurso de bienvenido y que trasladamos en catalán para no quitarle su expresión y su fuerza.

Dió así:

persona «perteneciente a una entidad política» y de esa otra que ocupando en puesto preeminente en el Ministerio de Hacienda contribuyó a que activase el asunto y en el sentido tan contrario a los intereses de la ciudad.»

De eso no dirá nada el diario puñista: De tener pruebas que acusaran de intervención a cualquier de los señores que integran «Acción Leridana» días enteros estaría molestando y zahiriendo, ahora (y pese a su primera noticia burda y falsa) calla, nada quiere decir, no cita nombres.....

Y así es como «El Ideal» sabe velar por los intereses de la ciudad, y así es como se inspiran sus campañas.

señor Costa Terré.

De la balsa construida por los elementos puñistas no podemos hablar. Lo hicieron ya los técnicos y la dieron inútil.

La ciudad pagó por aquella obra 90.000 y pico de pesetas.

¡Viva la renovaciónoooooooooooo!

=

El diario puñista calificó de fieras y salvajes a los concejales de la mayoría por haberse derribado los nidos existentes en la fachada posterior de la Casa Municipal.

Y resulta luego que el autor de aquello fué el mayorodomo del Municipio aliado a los del Puñ.

¡Vivir para ver!

“La Verdad”

Lleida 10 juny 1922

No se mantiene correspondencia con los originales que no se han solicitado

AD

Administración: Rambla de Fernando, n.º 5 - Teléfono 414

El 'Orfeó Catalá' y nuestro Alcalde

Honda satisfacción puede sentir don Salustiano Estadella al tener presente, que durante su mando al frente de la administración de la ciudad llegó a nuestra tierra el benemérito «Orfeó Catalá».

Hace años que trabajábase para conseguir que esta visita se realizara, y por unas u otras circunstancias la inenmitable masa coral no pudo satisfacer los deseos de este pueblo.

Por esta vez, la voluntad, los firmes propósitos de nuestra primera

ración y afecto a la primera entidad orfeonista, y al satisfacer sus aspiraciones demostró cuan grande era su entusiasmo.

Mucho de cuanto se hizo se debe a don Salustiano Estadella.

No reparó en trabajos y sacrificios; la mayoría municipal una vez más le dió su confianza, y colaboró en su obra, y así Lérida pudo conseguir el oír a Orfeón que es honra y gloria de Cataluña.

La recepción en la Casa Municipal fué un acto de sincera expresión hablaba el corazón....

Y nuestro Alcalde en el salón de sesiones invadido por el público y orfeonistas, en medio de un silencio sepulcral se levantó pronunciando un magistral discurso de bienvenido y que trasladamos en catalán para no quitarle su expresión y su fuerza.

Dijo así:

DISCURSO

En nom de la Ciutat de Lleida saludo al gloriós «Orfeó Catalá», una de les valors intellectuals més preuades de Catalunya.

Siau benvinguts a Lleida, senyors orfeonistes, dalerosa de sentirvos feya temps que hus esperaba amb els brassos oberts.

Siau benvingut i mercés anticipades per l'aimoina d'Art que'ns veniu a fer.

Aquí ens teniu tot efussiva cordialitat vers a vosaltres.

Aquí ens teniu disposats a fervos lo mes agradosa possible la vostra estada a Lleida. ¿Qué podem fer per vosaltres? Maneumos, senyors maneumos, que la nostra joia será complaureus.

Aquí ens teniu orgullosos de puguer aixoplugar la vostra Senyera.

Aquí ens teniu conmutats los nostres cors per les estrofes del vostre valent himne que acabém de sentir,

autoridad municipal, pudo conseguir la unánime satisfacción de Lérida que deseaba acoger con su cortesía y probervial caballerosidad a los beneméritos orfeonistas.

El «Orfeó Catalá» ha pocos días fué nuestro ilustre huesped, y no se recuerda manifestación de simpatía tan grande, ni éxito más rotundo y clamoroso.

Era de esperar,

Nuestro pueblo ha tiempo que deseaba tributar un homenaje de admi-

d'aquest himne curull d'ardiment i d'esperances, d'aquest himne reflexe fidel de la grandesa de'ls dos esprits que'l conceviren, del gran Millet i del inmens i malograt Maragall.

Dintre de poc en un bell recó de la nostra horta —que en aquestos temps es també tota ella un himne a la vida—entonaren los vostres cants.

Que'l vostre Art enlaire los nostres esprits i que en el cor on tots los lleidatans hi deixi sembrada la llebó d'or en les idealitats mes generoses! que pera defensar i estimar aquestes idealitats em donguin aquella llum als ulls i aquella força al braç a que fa referencia lo vostre himne.

I prou senyors, benvinguts . iau.»

Una calurosa ovación, delirantes aplausos acogieron las últimas palabras de nuestro Alcalde, cuyo discurso fué favorablemente comentado por cuantos lo oyeron.

Nosotros quisimos anotar los párrafos más vibrantes para trasladarlos en estas cuartillas, reflejándose con ello el cariño y el afecto con que el Sr. Estadella acogió al «Orfeo Catalá.»

Sea para él un éxito que apuntarse, y sienta la legítima satisfacción de haber cumplido como Alcalde ejemplar y como buen hijo de Cataluña.

Al rojo cereza

El diario matutino «El Ideal» afirmó en uno de sus editoriales que «la música domesticaba a las fieras».

Sí señor, tienen ustedes mucha razón.

Cuando el «Orfeo Catalá» cantó en la Catedral vimos allí a conocidos pedagogos de «Juventud» que nunca se habían acercado a la Iglesia.

Las mesas de la escuela de los Campos no se han entregado en la actualidad.

Pero recordamos que el alcalde por aquel entonces pagó dos mil y pico de pesetas sin recibir el género.

Mal correspondió el carpintero a la suma *atención* del señor Torres.

El Alcalde don Salustiano Estadella tiene todo su interés puesto en la fría de aguas.

El delicioso líquido queda estancado en las balsas del malogrado señor Costa Terré.

De la balsa construída por los elementos pufistas no podemos hablar. Lo hicieron ya los técnicos y la dieron inútil.

La ciudad pagó por aquella obra 90.000 y pico de pesetas.

¡Viva la renovaciónoooooooooooo!

El diario pufista calificó de fieras y salvajes a los concejales de la mayoría por haberse derribado los nidos existentes en la fachada posterior de la Casa Municipal.

Y resulta luego que el autor de aquello fué el mayordomo del Municipio afiliado a los del Puf.

¡Vivir para ver!

edad »

Heida 10 juny 1922

L'ORFEÓ CATALÀ A LLEYDA

De verdader aconeixement artístic i patriòtic pot calificar-se l'estada de l'Orfeó Català a Lleyda, ja que les dos manifestacions pogueren apreciar-se amb l'esclat d'entusiasme i fervent admiració per l'acurada execució en llurs intrincades composicions, ensemps que l'explosió del sentiment patriòtic en cada estrofa o mot que cantava, planyia o enyorava la Patria.

Arrivà a Lleyda l'Orfeó Català el dia de Pasqua Granada a les tres de la tarda sent rebut per Autoritats Diputats a Corts i provincials, l'Orfeó Lleydatà amb la seua senyera, les senyeres dels orfeons de Cervera, Tàrraga, Balaguer, Bellpuig, Liceo Escolar, amb ses corresponents comissions acompanyats de la Banda Municipal.

Saludarem al eminent Mestre Millet estrenyent-li la ma aixís com donant-li la venguda i tot seguit en llarga corrua s'afileren per entrar a Lleyda acompanyats de molt public, arribant a la Paheria ont prenent la batuta l'Mestre s'entonà «El Cant de la Senyera» com a salut de l'Orfeó Català a la ciutat del Segre.

Després entre ls aplaudiments i visques de una apinyada multitud pujarem al Saló de sessions ont s'hi congregà selecta concurrència.

Allí reunits i acallats els aplaudiments, l'alcalde de la Ciutat, Sr. Estadella ofereix hospitalitat plaient a l'Orfeó posant-se a sa disposició. Parla l'President de l'Orfeó Sr. Cabot agraïnt les manifestacions de l'Alcalde; a pres del públic s'alça l'Mestre Millet i pronuncia unes paraules que motiven aplaudiments. A continuació l'excels poeta lleidatà i diputat per Barcelona Don Magí Morera també a pres del auditori, digué un discurs inspiradíssim que arrencà ovacions. Fent-se a continuació entrega d'un es-
unes riques plaques que la Ciutat i Orfeó de Lleyda feien presentalla a l'Orfeó Català.

Al camp d'Sports de Joventut se jugà un partit de futbol entre ls teams «Sabadell» i l'«Lleyda» a honor de l'Orfeó Català donant el primer cop de peu son President Sr. Cabot

Els concerts revestiren caràcter de grans solemnitats anant-se descapdellant amb un ajust i mestria inpecables totes les composicions; mes havem de fer especial esment d'aquella popular «El Rossinyol» que la Fornells amb aquella veu angelical jugada amb destresa i afinació acuradíssima, era l'encant d'aquell atapat macís de carn humana, quin a pesar de les incomoditats del plé no gosava respirar per no perdre'n ni una nota. El mateix passà amb la «Cansó de Bressol» i el «Cant dels aucells.»

També tingué una ovació la cançó popular russa Kalinka que hagué de visar-se. El tenor solista Sr. Vendrell lluf admirablement sa veu dolça i ben timbrada, tributant-l'el públic afectuosos aplaudiments.

El segón concert sigué també interessantíssim i executat admirablement. El cronista restà embadalit, escoltant com s'anava descapdellant aquell seguit d'hermoses filigranes que enclouen, després de «El Cant de la Senyera» la «Cançó de Nadal» «Muntanyes regalades» «El Pardal» «Sant Josep i San Joan» «L'hereu Riera» «El Testament d'Amelia». Aqueixa amb un solo de la Fornells cantat planyivolament que arrivà a l'ànima. Entre altres, totes de valua i d'esquitesa insuperables, cantaren l'humorada «Cançó de nois» que's repetí; les «Campanes de Nadal» «La Mare de Deu» i «La mort

“ Lo Pregoner ”

18 juny 1922

Això ens ha semblat veure en aquella sabia composició.

Es indescriptible la manifestació que "l' públic fa a l' Orfeó al donar-li comiat, produint-se escenes d' encés patriotisme i fervent admiració per l' entitat choral en cap de Catalunya.

Estem acostumats a veure que la persona que té suficiència, que posseeix alguna bona qualitat desputant de les altres pels seus mèrits, miri amb despreci o be 's dongui una importància que ralla amb l'orgull.

Aqueixa manca d'educació no varem poguer-la notar en l' Orfeo Català, ni en els Mestres, ni en les dones, ni amb els homes ni nens, ans al contrari poguerem comprovar que cultiven la modèstia, la senzillesa, la franquesa i bondat, qualitats que 'ls fan tant simpàtics, que son tant catalanes i que fan que tot seguit el poble quedi compenetrat i serveixen de joia mes preuada d' aquella eminent massa Choral

El Cronista.

Crónica del Marroc

COSTUMS MORUNES

«La dona es un cero a l'esquerra»

Tinc el gust d'enviar an aquest simpàtic quinzenal, aquesta petita crònica per a donar a conèixer a sos llegidors, les rareses que referent a les costums, s'estilen an aquesta terra africana. Avui em limitaré a explicar-los com la dona es un cero a l'esquerra.

Els dimecres son els dies senyalats

per a fer els rifenys sos mercats. En aquest dia, i de bon dematí, ja es veu per tots indrets, grans convois de bens, bous gallines, i altres assimilats camí del zoco.

Jo temtat per la curiositat (pero en menys escala que les dones,) vaig anar a veure 'n un de molt important i que 's celebrà propet d' aquest campament. Allí es venia de tot, i esgarrifeu-vos, inclús es venien per quatre xavos les dones els uns als altres; quina selvatjada, vaig pensar jo, al veure semblant espectacle, mai hauria pogut creureu que aquesta gentota

"Lo Pregones"

18 June 1922